

Hallitus

Aika 11.10.2024 klo 09:10 - 10:30

Paikka Nh Graniitti

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 104	Kokouksen järjestäytyminen	4
§ 105	Vesihuollon maksut 1.1.2025 alkaen (AK)	5
§ 106	Jätehuollon taksa 1.1.2025 (AK)	9
§ 107	HSY:n lopullinen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2027 (esitys yhtymäkokoukselle, AK)	11
§ 108	HSY:n osallistuminen Länsiratikat -hankkeen alliansseihin (AK)	16
§ 109	Kaivokadun, Asema-aukion ja Postikadun vesihuollon kehittäminen, hankesuunnitelma (AK)	17
§ 110	Vesihuollon palvelumaksuhinnaston 2025 vahvistaminen	18
§ 111	Vesihuollon investointiohjelma 2025–2044 (esitys yhtymäkokoukselle)	19
§ 112	Jätehuollon investointiohjelma 2025-2044 (esitys yhtymäkokoukselle)	25
§ 113	Jätehuollon vuoden 2024 talousarvion muuttaminen (esitys yhtymäkokoukselle)	31
§ 114	HSY:n poistosuunnitelman päivittäminen (esitys yhtymäkokoukselle)	32
§ 115	Viikinmäen jätevedenpuhdistamon raakalietepumppaamojen 3-7 saneeraus, pääurakka	34
§ 116	Työterveyshuoltopalveluiden hankinta vuosille 2025–2026	35
§ 117	Syysyhtymäkokouksen koolle kutsuminen ja kokousaikataulun muuttaminen	37
§ 118	Viranhaltijoiden päätösten seuraaminen	38
§ 119	Tiedoksi merkittävät asiat	39
§ 120	Muut asiat ja seuraava kokous	42

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Nygård-Peltola Mia Hertell Sirpa Jokela Laura Kokko Kristiina Laakso Ville Lehmuskallio Paula Lindroos Kristiina Miettinen Taisto Pasterstein Dennis Ringbom Emma Seppänen Tia Stranius Leo Suihkonen Tuomas Vuorela Antti Randell Mari Isotalo Olli Westlin Henry Fred Tommi Haapala Minna Pekkarinen Miikka Kouvo Petri Köykkä Jarno Peltomaa Jouni Pääkkönen Satu Hahtala Riitta-Liisa Soosalu Merja Hämäläinen Anu	Puheenjohtaja Varapuheenjohtaja Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Asiantuntijajäsenen sijainen, Helsinki Asiantuntijajäsen, Espoo Asiantuntijajäsen, Vantaa Toimitusjohtaja Talousjohtaja Sihteeri, johtava lakimies Toimialajohtaja, jätehuolto Toimialajohtajan sijainen, vesihuolto Tulosaluejohtaja, tukipalvelut Tulosaluejohtaja, seutu- ja ympäristötieto Viestintäjohtaja Henkilöstöjohtaja Hallintos sihteeri	Poissa § 116
Poissa	Sinnemäki Anni Masar Christoffer	Asiantuntijajäsen, Helsinki Asiantuntijajäsen, Kauniainen	

Allekirjoitukset

Mia Nygård-Peltola
puheenjohtaja

Miikka Pekkarinen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

Pöytäkirjan tarkastus

Paula Lehmuskallio
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi HSY:n verkkosivuille osoitteessa
www.hsy.fi/maatoksenteke

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Hallitus

§ 104

11.10.2024

Kokouksen järjestäytyminen

Hallitus 11.10.2024 § 104

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Hallintosihteeri Anu Hämäläinen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

- a. todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, sekä
- b. valita pöytäkirjan tarkastajaksi Paula Lehmuskallion (varalla Kristiina Lindroos).

Päätös

Hallitus päätti

- a. todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, sekä
- b. valita pöytäkirjan tarkastajaksi Paula Lehmuskallion (varalle Kristiina Lindroos).

Hallitus

§ 105

11.10.2024

Vesihuollon maksut 1.1.2025 alkaen (AK)

Hallitus 11.10.2024 § 105
934/10.107.1071.10710/2024

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, ryhmäpäälliköt Mervi Copeland ja Johanna Aarnisalo, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Hallituksen päätettäväksi esitetään vesihuollon käyttö-, perus- ja liittymismaksujen sekä sprinklerimaksujen tarkistamista 1.1.2025 alkaen.

Vesihuollon käyttö- ja perusmaksujen tarkistaminen 1.1.2025

Vesihuoltolain mukaan vesihuollon maksuilla tulee pitkällä aikavälillä kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja toiminnan kustannukset. Lisäksi maksujen tulee olla sellaiset, että ne mm. edistävät veden säästäväistä käyttöä ja jäteveden määrän vähentämistä. Käyttö- ja perusmaksuilla katetaan pääosin vesi- ja viemäriverkoston ylläpito- ja tuotantokulut, joita ovat:

- raakaveden hankinta ja puhdistus
- talousveden johtaminen vedenpuhdistuslaitokselta asiakkaille
- jäteveden johtaminen kiinteistöltä jätevedenpuhdistamolle
- jäteveden puhdistaminen ja poisjohtaminen sekä lietteen käsittely ja jatkojalostaminen

Vesihuollon käyttömaksut peritään kiinteistön käyttämän veden määrän perusteella. Käyttömaksujen lisäksi vesihuoltoverkkoon liittyneeltä asiakkaalta peritään veden, jäteveden ja huleveden perusmaksuja kiinteistön kerrosalaluokan, kiinteistötyypin ja palveluiden käytön perusteella.

Hallitus käsitteli 31.5.2024 investointiohjelman yhteydessä talouden tasapainottamisen rahoitusohjelman, joka perustuu talousmalliin. Talousmallissa käyttö-, perus- ja liittymismaksuille arvioitiin hintojen korotustarpeet vuositasolla suhteessa talousarvion käyttömaksujen kehitykseen sekä investointitarpeiden edellyttämään rahoitustarpeeseen nähden. Tavoitteena on talouden tasapainottaminen pitkällä aikavälillä HSY:n strategian mukaisesti.

Vuoden 2025 hinnankorotukseksi esitetään talouden tasapainotusohjelman ja talousmallinnuksen mukaisesti käyttömaksuille noin 8 % ja perusmaksuille noin 13 % korotukset. Tämä perusmaksukorotusesitys koskee kaikkia kiinteistötyyppejä. Hinnat sisältävät inflaatio-olettaman, joka kevään mallinnuksessa oli 2 %. Tavoitteena on perus- ja käyttömaksujen välisen suhteen (nyt 20/80) muuttaminen kustannusrakennetta vastaavaan suuntaan (tavoite 30/70). Tämä vaatii nyt ja tulevana vuosina systemaattisesti suurempaa vuosikorotusta perusmaksuihin.

Käyttömaksut

Veden ja jäteveden käyttömaksujen yksikköhinnoiksi vuodelle 2024 esitetään (suluissa nykyisin voimassa olevat hinnat):

Vesimaksu, €/m³:

- veroton (alv 0 %) 1,63 (1,51)
- verollinen (alv 25,5 %) 2,05 (1,90)

Jätevesimaksu, €/m³:

- veroton (alv 0 %) 1,91 (1,77)
- verollinen (alv 25,5 %) 2,40 (2,22)

Perusmaksut

Perusmaksu jakaantuu vesi-, jätevesi- ja hulevesiosuuksiin. Perusmaksun suuruus P (€/kk) lasketaan seuraavasti:

- $P = p \times k \times PAL$, jossa
- p = palvelukerroin
- k = kiinteistötyypin mukainen kerroin
- PAL = kiinteä perusmaksu (€/kk) kerrosalaluokkien (A-L) sisällä

Perusmaksun yksikköhinnaksi vuodelle 2025 esitetään (suluissa nykyisin voimassa olevat hinnat):

Perusmaksu, €/kerros-m²/kk:

- veroton (alv 0 %) 0,0248 (0,0220)
- verollinen (alv 25,5 %) 0,0311 (0,0276)

Asumiskäytössä olevien pientalojen perusmaksut

Asumiskäytössä olevilla pientaloilla on käytössä erillinen perusmaksutaulukko. Pientalojen perusmaksuiksi vuodelle 2025 esitetään seuraavasti (suluissa nykyisin voimassa olevat hinnat):

Pientalot, 0–350 m² (alv 0 %)

Maksuluokka	Kerrosala k-m ²	Vesi (€/kk)	Jätevesi (€/kk)	Hulevesi (€/kk)
P1	0–250	5,21 (4,62)	5,21 (4,62)	2,60 (2,31)
P2	251–350	8,93 (7,92)	8,93 (7,92)	4,46 (3,96)

Pientalot, 0–350 m² (alv 25,5 %)

Maksuluokka	Kerrosala k-m ²	Vesi (€/kk)	Jätevesi (€/kk)	Hulevesi (€/kk)
P1	0–250	6,54 (5,80)	6,54 (5,80)	3,26 (2,90)
P2	251–350	11,20 (9,94)	11,20 (9,94)	5,60 (4,97)

Vesihuollon liittymismaksujen tarkistaminen 1.1.2025

Vesihuoltoverkkoon liittyvältä asiakkaalta peritään kertaluonteinen liittymismaksu, joka oikeuttaa liittymään HSY:n verkkoon. Liittymismaksu määräytyy kiinteistön käyttötarkoituksen, kerrosalan ja palveluiden käytön perusteella. Liittymismaksuilla tulisi kattaa vesihuollon alueverkoston rakentamiskustannukset. Nykyisellään liittymismaksuilla katetaan näistä vain noin puolet ja tilanne tulisi oikaista korotuksin vastaamaan todellisia

kustannuksia. Vuodelle 2025 liittymismaksuhintoihin esitetään 25 % korotusta kaikille kiinteistötyypeille pois lukien kerrostalot, jossa maksukertymän ero rakentamiskustannuksiin on pienempi. Tästä johtuen kerrostaloille esitetään itsenäistä liittymismaksun yksikköhintaa, johon esitetään vuodelle 2025 10 % korotusta verrattuna vuoteen 2024.

Liittymismaksut

Liittymismaksun kokonaishinta lasketaan liittymismaksun yksikköhinnan, kiinteistötyypin mukaisen kertoimen, kerrosalan ja palvelukertoimen tuloksena.

- Liittymismaksu $L = k \times A \times p \times yL$
- k = kiinteistötyypin mukainen kerroin (1,0–6,0)
- A = rakennusluvan mukainen kerrosala (kerros-m²)
- p = palvelukerroin (0,2–1,0)
- yL = yksikköhinta (€/kerros-m²)

Liittymismaksun yksikköhinnaksi vuodelle 2025 esitetään (suluissa nykyisin voimassa olevat hinnat):

Liittymismaksu, €/kerros-m²:

- veroton (alv 0 %) 7,10 (5,68)
- verollinen (alv 25,5 %) 8,91 (7,13)

Kerrostalojen liittymismaksun yksikköhinnaksi vuodelle 2025 esitetään (suluissa nykyisin voimassa olevat hinnat):

Liittymismaksu, €/kerros-m²:

- veroton (alv 0 %) 6,25 (5,68)
- verollinen (alv 25,5 %) 7,84 (7,13)

Asumiskäytössä olevien pientalojen (kerrosala 0–350 m²) liittymismaksuiksi esitetään vuodelle 2025 seuraavaa (suluissa nykyisin voimassa olevat hinnat):

Pientalot, 0-350m² (alv 0 %)

Maksuluokka	Kerrosala k-m ²	Vesi €	Jätevesi €	Hulevesi €
P1	0–250	2 982,00 (2 385,60)	2 982,00 (2 385,60)	1 491,00 (1 192,80)
P2	251–350	5 112,00 (4 089,60)	5 112,00 (4 089,60)	2 556,00 (2 044,80)

Pientalot, 0-350m² (alv 25,5 %)

Maksuluokka	Kerrosala k-m ²	Vesi €	Jätevesi €	Hulevesi €
P1	0–250	3 742,41 (2 993,93)	3 742,41 (2 993,93)	1 871,21 (1 496,96)
P2	251–350	6 415,56 (5 132,45)	6 415,56 (5 132,45)	3 207,78 (2 566,22)

Vesihuollon sprinklerimaksujen tarkistaminen 1.1.2025

HSY:n vesihuollon sprinkleriliittymistä perittävien maksujen perustuvat kiinteään vuotuisen sprinklerimaksuun ja sopimuskohtaiseen toimitusvesimäärän mukaiseen maksuun. Toimitusvesimäärä perustuu pääsääntöisesti asiakkaan ilmoitukseen sprinklerilaitteiston

vedentarpeesta. Sprinklerimaksuilla katetaan järjestelmän rakentamis-, kunnossapito ja koestamiskustannuksia.

Sprinklerimaksuhintoihin esitetään vastaavia korotuksia kuin veden käyttömaksuihin eli noin 8 % korotusta vuodelle 2025.

Sprinklerimaksut

Vuodelle 2025 esitetään seuraavia hintoja (suluissa nykyisin voimassa olevat hinnat):

Sprinklerimaksun kiinteä osuus, €/vuosi:

- veroton (alv 0 %) 662,00 (613,00)
- verollinen (alv 25,5 %) 830,81 (769,32)

Kapasiteettivarauksen yksikköhinta, €/l/s:

- veroton (alv 0 %) 79,00 (73,00)
- verollinen (alv 25,5 %) 99,15 (91,62)

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

a. hyväksyä HSY:n vesihuollon käyttö-, perus- ja liittymismaksut voimaan tulevaksi 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisena.

b. hyväksyä HSY:n sprinklerimaksut voimaan tulevaksi 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisena.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Vesihuollon hinnasto ja palvelumaksuhinnasto 2025 (luonnos)
- Sprinklerimaksuhinnasto 2025

Hallitus

§ 106

11.10.2024

Jätehuollon taksa 1.1.2025 (AK)

Hallitus 11.10.2024 § 106
639/06.060.602.6020/2024

Esittelijä
Valmistelijat

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Jätehuollon toimialajohtaja Petri Kouvo, talous- ja hallintopäällikkö Juha Uuksulainen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Jättemaksut

Jätelain (646/2011) 78 §:n mukaan kunnan on perittävä järjestämästään jätehuollosta jättemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jättemaksuilla katetaan kaikki kustannukset, joita aiheutuu lakisääteisen kuntavastuullisen jätehuollon toteuttamisesta (esim. jätteiden kuljetus, käsittely ja hyötykäyttö, neuvonta, tiedotus ja valistus, jätehuollon kehittäminen ja investointeihin varautuminen). Jättemaksuilla katetaan myös lakisääteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen. Jätetaksan mukaisten maksujen on vastattava kunnan tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Jätetaksan valmistelussa on huomioitu se, mitä hallintolain 41 §:ssä on säädetty vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta.

Jättemaksuissa on huomioitu yleisen arvonlisäverokannan nousu 24 prosentista 25,5 prosenttiin 1.9.2024 alkaen.

Kiinteistöjen jäteastioiden tyhjennysmaksut

Kiinteistöjen jäteastioiden tyhjennysmaksuihin esitetään vuodelle 2025 seuraavia korotuksia: Sekajäte 7,1 %, pakkausjätteet 4 % ja biojäte 3 %. Talousmallin inflaatio-olettama on 2 % ja reaalihinnan korotus keskimäärin noin 4 %. Jäteastioiden vuokrahintoihin ei esitetä korotuksia.

Lasi-, kartonki-, muovi- ja metallipakkausastian tyhjennyksen tilanneille asiakkaille hyvitetään takautuvasti jätelajikohtaisesti pakkaustuottajien 1.7.2023-31.12.2024 tilittämät tuottajavastuukorvaukset. Hyvitys maksetaan niille, jotka 30.9.2025 ovat lasi-, kartonki-, muovi- tai metallipakkausjätteen asuinkiinteistökeräyksen asiakkaita. Hyvitys määräytyy 1.7.2023-31.12.2024 toteutuneiden tyhjennyskertojen lukumäärän ja jäteastioiden määrän ja koon perusteella. Hyvitystä ei makseta kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöasiakkaille eikä TSV-asiakkaille.

Jätteen synnyn ehkäisyllä sekä lisäämällä lajittelua, kiinteistön asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa jätehuollon kustannuksiin. Keskeinen tekijä on sekajätteen tyhjennysrytmin harventaminen nykyisestä tai astiakoon pienentäminen. Biojätteen erilliskeräyksen vaihtoehtona on biojätteen kompostointi kiinteistöllä.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen vastaanottomaksut

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen hintoihin ei esitetä muutoksia vuodelle 2025 lukuun ottamatta joidenkin hintahaarukoiden ala- ja ylärajoihin tehtäviä tarkennuksia. Hintojen tai hintahaarukoiden muutokset koskevat asfalttijätettä, loppusijoitettavaa asbestijätettä, eläinten kuivikkeita, puutarhajätteitä, pinnoittamatonta puuta, vieraslajeja sekä käsiteltävää rakennus- ja purkujätettä sekä sekajätettä. Hinnastoon lisätään uutena jakeena lasikuitu-/komposiittivene.

Sortti-asemien ja vaarallisen jätteen vastaanottomaksut

Sortti-asemilla vastaanotettavien kotitalouksien maksullisten jätteiden vastaanottohinnat säilyvät entisellään. Maksuttomien jätteiden vastaanottoon ei tule muutoksia.

Yritysasiakkaiden toissijaisen vastuun (TSV) hinnastossa on joitakin korotuksia. Merkittävimmät korotukset kohdistuvat kiviaineksiin, painekyllästettyyn puuhun ja palamattomaan sekajätteeseen.

Vaaralliset jätteet vastaanotetaan kotitalouksista maksutta, yrityshintoihin on tehty joitakin kustannustason nousua vastaavia korotuksia.

Jätetaksan valmistelu ja vaikutusmahdollisuuksien varaaminen

HSY varasi jätetaksan valmisteluvaiheessa kuntalaisille vaikuttamismahdollisuudet hallintolain 41 §:ssä edellytetyin tavoin. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä ilmoitettiin kuulutuksella HSY:n sekä Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan sekä Kirkkonummen verkkosivuilla, ja varattiin asuinkiinteistöjen haltijoille sekä muille tahoille, joille asian ratkaisulla voi olla vaikutusta, mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Kirjalliset lausunnot pyydettiin toimittamaan viimeistään 16.8.2024 sähköpostitse HSY:lle. HSY ei saanut jätetaksaa koskevia kannanottoja.

Jätetaksa koostuu perusteluosasta ja varsinaisesta hinnastosta. Perusteluosaan sisältyy muun muassa taksan soveltamisala ja perusteet, toissijaisen vastuun palveluiden taksan perusteet ja kiinteistöittäisten jätehuoltopalveluiden tarkempia ehtoja eri tilanteisiin. Lisäksi perusteluosassa on osiot jätelaskutuksesta, jätelain tarkoittamasta jätemaksumuistutusmenettelystä sekä jätehuoltopalvelun virhetilanteista.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää hyväksyä HSY:n jätehuollon jätetaksan otettavaksi käyttöön 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisena.

Päätös tarkastetaan kokouksessa heti käsittelyn jälkeen.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Päätös tarkastettiin kokouksessa heti käsittelyn jälkeen.

Liitteet

- Jätehuollon hinnasto 2025
- Prislita för avfallshantering 2025

Hallitus

§ 107

11.10.2024

HSY:n lopullinen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2027 (esitys yhtymäkokoukselle, AK)Hallitus 11.10.2024 § 107
643/02.020.200.2000/2024Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Talousjohtaja Minna Haapala, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. HSY:n hallitus käsitteli 14.6.2024 alustavaa toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuosille 2025–2027 ja päätti pyytää siitä jäsenkaupungeilta lausunnot 31.8.2024 mennessä. Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi hallituksessa 20.9.2024.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2025 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Myös suunnitelmavuosille 2026 ja 2027 on käytetty kustannustason muutoksena 2 % ellei tarkempaa arviota ole ollut käytettävissä.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2024 hyväksymään 20 vuoden investointiohjelmaan.

Lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmaesityksessä on huomioitu kaupunkien lausunnot ja siihen on tehty HSY:n toiminnassa tai toimintaympäristössä kesän tai syksyn aikana tapahtuneista muutoksista johtuvat tarkennukset.

Tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2025–2027 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous on päättänyt marraskuussa 2022. Tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat myös jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteisiin. Esitetyn strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Toiminta

Korkea inflaatio ja kohonnut korkotaso on jarruttanut kuluttajien ostovoimaa ja erityisesti asuntorakentamisen markkinoita. TTS-kaudella 2025–2027 tilanteen ennakoitaan paranevan. Rakentamisen volyymin ennustaminen on haastavaa, mutta pääkaupunkiseudun kasvun ennustetaan jatkuvan ja sitä kautta myös HSY:n vesihuollon asiakasvolyymin kasvu jatkuu. HSY:n verkostoon pumpatun vesimäärän arvioidaan hitaasti kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2025 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 95,0 milj. m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 74,1 milj. m³. Jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 152,3 milj. m³ vuonna 2025.

Vuonna 2025 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 9,3 milj. jäteastiatyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 380 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä noin 196 000 tonnia. Ämmäsuon ekoteollisuuskeskuksessa käsitellään jätteitä yhteensä noin 221 000 tonnia.

Seutu- ja ympäristötiedon toiminta perustuu jäsenkuntien tarpeisiin ja toiveisiin palveluista ilmastotyössä, ilmansuojelutyössä ja tietoyhteistyössä. Tulevalla kaudella työssä näkyy ilmastonmuutoksen hillinnän ohella entistä enemmän ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Ilmansuojelutyössä kehitetään tekoälyosaamista ja varaudutaan ilmansuojeludirektiivin mukana tuleviin tiukentuviin vaateisiin. Tietoyhteistyön kehittämisessä painottuvat erityisesti tekoälyn hyödyntäminen, paikkatietojen hallinnan teknologiat ja tietoturva. SYTin ohjausrakenteet on selkiytetty, ja palveluiden tuotantoa jatketaan niitä samalla kehittäen yhteistyössä jäsenkaupunkien kanssa.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2025 ovat 489 milj. euroa, 34,9 milj. euroa (7,7 %) enemmän vuoden 2024 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä hintamuutokset.

Laskutetun veden volyyymi on pienentynyt useamman vuoden peräkkäin, mutta ennustetaan nousevan 2024. TTS-kaudelle ennustetaan maltillista kasvua suunnitelmavuosille; jaksolle 2025–2027 0,5 % vuosittain. Vesihuollon käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 8 % ja suunnitelmavuosille vastaavasti 5 % per vuosi, jossa inflaatio-olettama on 2 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta ja muutos tehdään vaiheittain. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13 %. Suunnitelmavuosille vastaavat korotukset ovat 2026 13 % ja 2027 9 %.

Maksujen reaalkorotusten nousuun suurimpana syynä on kohonneet rahoituskulut, vakuutusmaksut ja kemikaalit sekä investointitason edellyttämän rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla. Liittymismaksukertymä on laskenut merkittävästi, kun rakentaminen

pääkaupunkiseudulla on hiipunut. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan, jotta maksut kattaisivat paremmin uudisrakentamisen kustannuksia. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä jatkuu sopimuksen puitteissa ollen 7,2 milj. euroa/vuosi.

Jätehuollon kiinteistöltä kerätyn jätteen kokonaismäärä on noussut vuoden 2024 alusta, kasvun arvioidaan jatkuvan koko suunnitelmakauden ajan. Suurin osa kasvusta kohdistuu biojätteeseen sekä muovi- ja kartonkipakkauksiin. Sortti-asemien asiakasmäärän arvioidaan lievästi kasvavan TTS-kaudella. Myös toimintatuottojen arvioidaan kasvavan jaksolla 2025–2027. Jätehuollon hintoihin esitetään talousarviovuodelle keskimäärin noin 6 % korotusta vuodelle 2025, mikä yhdessä jätemäärän kasvun kanssa lisää talousarviovuoden tuottoja.

Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat noin prosentti HSY:n toimintatuloista. Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla. Vuonna 2025 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,6 milj. euroa, jossa laskua edellisestä vuodesta on 2,6 %. Vuoden 2024 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä on kohdistettu suunnitelmakaudelle etupainotteisesti täysimääräisesti kuntaosuuksia vähentäväksi.

HSY:n toimintamenot vuonna 2025 ovat 212,4 milj. euroa, joka on 1,1 milj. euroa (0,5 %) vähemmän kuin vuoden 2024 ennusteessa.

Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2025 toimintakuluista noin 57 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 27 %, materiaalihankinnat 15 % sekä muut kulut 1 %. Muissa kuluissa on huomioitu vuodelle 2025 Suomenojan jätevedenpuhdistamon pakollisen varauksen purku. Laitoksen purkukustannukset tulevat olemaan alkuperäistä varausta pienemmät, joten varauksen purku pienentää muita menoja. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 2,5 % vuodelle 2025 ja muille vuosille 2,5 %.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2025 on 279,1 milj. euroa (57,1 %), kun sen vuonna 2024 ennustetaan olevan 242,8 milj. euroa (53,5 %). Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2025. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2026 toimintakate paranee ja on 290,6 milj. euroa (56,5 %) ja vuonna 2027 312,1 milj. euroa (57,8 %).

Nettorahoituskulut vuonna 2025 ovat 93,1 milj. euroa. Korkokuluista 57,1 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, on vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %.

Rahoitustuottoihin on budjetoitu 300 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Woima Oy:ltä vuosille 2025–2027. Suunnitelmakauden lopulla nettorahoituskulut kääntyvät laskuun ollen vuonna 2027 88,4 milj. euroa.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2025 vuosikate on 186,2 milj. euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 332,5 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2025 tulos on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 27,9 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2026 34,6 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2027

51,5 milj. euroa ylijäämäinen. Huolimatta vahvasti ylijäämäisestä tuloksesta TTS-kaudella, HSY:n lisävelkaantumisen jatkuu edelleen. TTS-kauden alkupuolella toteutettavalla poistosuunnitelman uudistamisella voi olla merkittävä negatiivinen tulosvaikutus, joka heikentää yhtymän ylijäämän kertymää ja omavaraisuusasteen kehitystä.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2024 hyväksymään 20 vuoden investointiohjelmaan. Vuonna 2025 investoinnit ovat yhteensä 206,2 milj. euroa, josta 183,5 milj. on vesihuollon ja 20,6 milj. jätehuollon investointeja.

Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet nostavat näiden investointien määrää. Tämä vaikuttaa erityisesti johtosiirtojen (kori 3) ja osin verkostojen saneerausinvestointien (kori 10) kustannuksiin. Suunnitelmakaudella suurista raidehankkeista käynnistyvät Vantaan ratikka ja Länsi-Helsingin raitiotiet. Käynnissä ovat edelleen Kruunusillat ja Espoon kaupunkirata (ESKA) -hanke.

Uuden investointiohjelman mukaisesti HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesiteemaan liittyvät hankkeet. Tavoitteena on määrätietoisesti nostaa saneerausinvestointien määrää vuositasolla. Verkostosaneerausten investointimäärät ovat noin 50 milj. euroa vuodessa. Uusiutuvaa verkostoa toteutetaan myös johtosiirtojen kautta noin 17 milj. eurolla vuodessa. Verkostohankkeiden osalta merkittävimmät investoinnit kohdistuvat vuosina 2025–2027 esimerkiksi Esplanadin viemäritunneliin, Otaniemen painepiirin vedenjakelun varmistamiseen, Blominmäen itäisen valuma-alueen viemärointiin sekä Järvenperän pääviemärin rakentamiseen.

Jätehuollon aluepalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen. Lisäksi ne edistävät kiertotalouden keskiössä toimimista. Talousarviovuonna on suunniteltu käynnistettäväksi Vantaan Martinkyläntien uuden Sortti-aseman rakennussuunnittelu niin, että uusi Sortti-asema valmistuu kaavoituksesta ja luvituksesta riippuen vuosien 2027–2028 aikana.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät strategian mukaisesti ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen. Talousarviovuonna toteutetaan Ämmäsuon kaasuvoimalan kaasukellon rakennustyöt ja biokaasulaitoksen mädätteen jalostuksen maatalouskäyttöön mahdollistava käsittelylaitos valmistuu.

Rahoitus

Perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2024 lopussa ennusteen mukaan noin 818 milj. euroa, mikäli vuoden 2024 tulo-rahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulo-rahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 391 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 373 milj. eurolla, josta 96 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 911 milj. euroa. Lainamäärän jatkuva

kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja lyhennysten myötä.

Viime vuosien suurten investointien vuoksi HSY:n omavaraisuusaste on heikentynyt, mutta kääntyy nousuun saavuttaen 2027 lopussa tason 29,0 %. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 26,2 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu hidastaa omavaraisuusasteen nousua vuoteen 2026 asti.

Henkilöstö

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2025–2027. Vuoden 2025 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 833 henkilötyövuotta.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että se

a. hyväksyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2027 liitteen mukaisena,

b. päättää valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2025 talousarvion puitteissa enintään 161 000 000 euroa,

c. päättää talousarviovuoden sitovat määrärahat seuraavasti;

-Vesihuollon toimintamenot 115 721 000 euroa,

-Vesihuollon investointimenot (netto) 183 475 000 euroa,

-Jätehuollon toimintamenot 94 557 000 euroa,

-Jätehuollon investointimenot (netto) 20 640 000 euroa.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Lopullinen toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027

Hallitus

§ 108

11.10.2024

HSY:n osallistuminen Länsiratikat -hankkeen alliansseihin (AK)

Hallitus 11.10.2024 § 108
584/00.01.013.0132/2024

Esittelijä
Valmistelijat

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, osastonjohtaja Jarno Köykkä,
sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

HSY hallitus päätti esittää 14.6.2024 kokouksessaan yhtymäkokoukselle hyväksyttäväksi Länsi-Helsingin raitiotien (myöhemmin Länsiratikat) hankesuunnitelman, jossa hankkeen kustannusarvio on enintään 55,2 milj. euroa (alv 0 %).

HSY, Helsinki ja Kaupunkiliikenne Oy ovat käyneet neuvotteluita Länsiratikoiden hankekokonaisuudesta ja allianssin muodostamisesta. Sopimusneuvotteluiden perusteella on päätetty esittää, että HSY osallistuu yhtenä sopimuskumppanina muodostuviin kahteen allianssiin. Tärkeimpinä perusteluina on HSY:n mahdollisuus vaikuttaa muodostuvien allianssien kokonaisuuteen organisoinnin, tehtävien, resurssoinnin, hankintojen ja muiden linjauspäätösten osalta.

Länsiratikat -allianssi on HSY:n vesihuollon yksi suurimpia lähitulevaisuuden investointeja, jolloin ohjautuvuuteen on syytä panostaa. HSY:llä on paikka Länsiratikat -allianssin tilaajan johtoryhmässä ja projektiryhmässä sekä tarkoituksenmukaisissa tekniikkaryhmissä. Tällä varmistetaan HSY:n edunvalvonta hankkeessa.

Yksi tärkeimpiä perusteita olla osana allianssia on myös kustannusten läpinäkyvyys, joka voidaan varmistaa olemalla osana allianssia. Erillisten sopimusten kautta läpinäkyvyys heikkenee.

Länsiratikoiden hankinta on suunniteltu kahtena allianssikonaisuutena, joiden tarkka rajaus tarkentuu hankinnan edetessä. Molemmat allianssit kilpailutetaan samaan aikaan.

HSY:n hallitukselle tuodaan erikseen päätöksentekoon allianssien hankintapäätökset. Hankintojen päätöksenteon yhteydessä käydään myös tarkemmin läpi kustannukset sekä muut allianssin tuomat velvoitteet. Lähtökohtana kustannusjaolle on kuntien ja HSY:n välinen KT-sopimus.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää HSY:n osallistumisesta Länsiratikat -allianssien muodostamiseen edellyttäen, että yhtymäkokous hyväksyy Länsiratikat -hankkeen hankesuunnitelman. Allianssin muodostamisen tavoitteena on, että Helsingin kaupungin ja Kaupunkiliikenne Oy:n lisäksi HSY on allianssien jäsen. Hankintapäätökset alliansseista tuodaan erikseen hallituksen päätöksentekoon.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Hallitus

§ 109

11.10.2024

Kaivokadun, Asema-aukion ja Postikadun vesihuollon kehittäminen, hankesuunnitelma (AK)Hallitus 11.10.2024 § 109
930/00.01.013.0132/2024Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, sähköposti
etunimi.sukunimi@hsy.fi

Koko hankkeen tavoitteena on mm. Kaivokadun alaisen vesieristyksen uusiminen, julkisten alueiden katu ympäristön laadun ja alueen viihtyisyyden parantaminen ja Länsisataman pikaraitiotien liikennöinnin mahdollistaminen.

Pikaraitiotien, kadun ja kannen peruskorjauksen sekä uusien maanalaisten rakenteiden vuoksi HSY:n vesihuoltoverkostoja joudutaan siirtämään Kaivokadulla ja Asema-aukiolla. Hankkeen yhteydessä saneerataan Postikadun ja Rautatientorin eteläreunan vesijohdot. Johtosiirtojen ja saneerauksien yhteydessä sekaviemäröinti eriytetään. Osin alueen siirto/saneeraustarpeet varmistuvat vasta suunnittelun edetessä.

Rakentamisen on arvioitu alkavan vuonna 2027 ja se etenee vaiheittain.

Investointiohjelmassa Kaivokatu, Postikatu, Asema-aukio ja Elielin aukio hankkeelle on varattu 4,9 milj. euroa (alv 0 %) v. 2025–2028. Elielin aukiolle laaditaan myöhemmin oma hankesuunnitelmansa.

Hankkeen kustannusarvio perustuu vuoden 2024 hintatasoon. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on yhteensä 4,9 milj. euroa (alv 0 %) ja se toteutetaan alustavan arvion mukaan vuosina 2027–2028.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää hyväksyä Kaivokadun, Asema-aukion ja Postikadun vesihuollon kehittämisen hankesuunnitelman siten, että hankkeen kokonaiskustannusarvio on 4,9 milj. euroa (alv 0 %).
Lisäksi hallitus päättää oikeuttaa vesihuollon toimialajohtajan päättämään hankkeeseen liittyvistä hankinnoista.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Kaivokatu, Asema-aukio ja Postikatu, hankesuunnitelma

Hallitus

§ 110

11.10.2024

Vesihuollon palvelumaksuhinnaston 2025 vahvistaminen

Hallitus 11.10.2024 § 110
934/10.107.1071.10710/2024

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, osastonjohtaja Tommi Rantala,
sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Liittymis-, perus- ja käyttömaksujen lisäksi HSY veloittaa asiakkaita laitoksen suorittamista erillispalveluista, kuten esimerkiksi liitostöistä, tonttijohtojen rakentamisesta ja kiinteistöjen vesimittareihin liittyvistä töistä palvelumaksuhinnaston mukaisesti. Palvelumaksujen perusteet esitetään palvelumaksuhinnastossa.

Palvelumaksuhinnaston HSY:n henkilötyöhintoihin on tehty + 2,5 % yleiskorotus. Palvelutuotteiden hintoihin on tehty korotuksia liittyen komponenttien toimittajasopimusten mukaisiin hinnantarkistuksiin. Vaikutukset muuttuneiden palvelutuotteiden hintoihin ovat + 1,6–11 %. Osa palvelutuotehinnoista säilyy nykyisellä tasollaan.

Rasvakuormien vastaanottopalveluiden hinnat Viikinmäen laitoksella nousevat 6 %.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää vahvistaa vesihuollon palvelumaksuhinnaston voimaan tulevaksi 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisena.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Vesihuollon palvelumaksuhinnasto 2025

Hallitus

§ 111

11.10.2024

Vesihuollon investointiohjelma 2025–2044 (esitys yhtymäkokoukselle)

Hallitus 11.10.2024 § 111
582/10.107.1070.10701/2024

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelija Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, talousjohtaja Minna Haapala,
sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Tausta HSY:n vesihuollon investointiohjelma on osa vesihuollon investointien suunnittelujärjestelmää. Suunnittelujärjestelmä sisältää vesihuollon kehittämissuunnitelmat, investointistrategian ja investointiohjelman.

Vesihuollon investointiohjelma sisältää suunnitellut investoinnit vuosille 2025–2044. Investointiohjelma on laadittu ensimmäistä kertaa 20 vuoden aikajänteelle. Investointiohjelma on kahden vuoden välein laadittava suunnitelma. Edellinen investointiohjelma laadittiin vuosille 2023–2032.

Investointiohjelman laadinnan pohjana ovat olleet 18.11.2022 hyväksytyt HSY:n strategia 2030, vesihuollon investointistrategia 2030 sekä vuoden 2023 aikana päivitetty investointien tarpeiden kartoitukset. Investointiohjelman laatimisen apuna on käytetty talousmallia, jolla on tarkasteltu investointien taloudelliset edellytykset ja vaihtoehdot tasapainoinen talous päämäärän mukaisesti.

HSY:n hallitus käsitteli 31.05.2024 alustavaa vesihuollon investointiohjelmaa ja päätti pyytää siitä jäsenkaupungeilta lausunnot toiminta- ja taloussuunnitelman 2025–2027 yhteydessä. Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi hallituksessa 20.09.2024.

Hallituksen pyynnöstä annetut jäsenkaupunkien lausunnot

Vesihuollon investointiohjelma sai kaupungeilta myönteistä palautetta. Jäsenkunnat ovat lausunnoissaan nostaneet esiin erityisesti raidehankkeiden vaikutusta vesihuollon investointitarpeisiin. Lausunnoissa korostuivat myös kasvava tarve verkostosaneerauksille saneerausvelan hallitsemiseksi ja lisäpanostukset turvattuun juomaveteen liittyen. Uuden velan määrän vähentämistä pidettiin kannatettavana. Tähän liittyy vesihuollon maksujen korottaminen. Maksukorotuksia pidettiin osassa jäsenkuntia suurina, mutta tarpeellisena toiminnan turvaamiseksi. Kuitenkin myös muita toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi peräänkuulutettiin mm. laskuttamattoman veden määrän vähentäminen. Investointien priorisoinnin ja kohdentamisen tärkeyttä nostettiin niin ikään esiin. Joitakin kannanottoja tehtiin myös yksittäisiin suurempiin investointihankkeisiin liittyen.

Vesihuollon investointiohjelma 2025–2044

Investointiohjelmaraportti on ensimmäistä kertaa rakennettu teemälähtöisesti. Yhdellä hankkeella voi olla useampi teema, joten teemojen yhteydessä raportoitujen investointimäärien yhteissumma on suurempi kuin koko investointiohjelman loppusumma. Teemat kuvaavat

hankkeiden vaikuttavuutta eli sitä, millaisiin asioihin hankkeilla vaikutetaan. Investointiohjelman teemat on päivitetty ja niiden määrää on vähennetty edelliseen ohjelmaan nähden. Teemoja on 13 kappaletta. Kukin teema on linkitetty HSY:n strategian mukaisesti päämääriin sen perusteella, mitä strategian osa-aluetta teemaan kuuluvat investoinnit edistävät. Teemoille on kirjattu teemakohtaiset tavoitteet, hanketyypit eli kuvaus siitä, minkälaisia hankkeita kuhunkin teemaan on sisällytetty, kuvattu teemaan kuuluvien investointien tarve, esitetty suoritteet ja kuvattu toimenpiteitä sekä koostettu teemaan liittyvät vaikuttavuusmittarit. Teemakohtaiset investointiohjelman vaikuttavuuksien kuvaukset on esitetty alla.

Omaisuuksien hallinta

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla varmistetaan vesihuolto-omaisuuden kunnan ja toimintakyvyn säilyminen. Näin ollen teeman alle on koottu vesihuolto-omaisuuden kuntoperusteiset saneerausinvestoinnit.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 1 656 milj. eurolla. Suurin osa hankkeista on verkostojen saneeraushankkeita, joita on yhteensä n. 370 kappaletta. Hankkeilla pystytään vaikuttamaan verkostojen vuotavuuden ja talousvesiverkostossa tapahtuvien putkirikkojen määrään investointikohteissa. Koko ohjelma huomioiden laskennallinen vuotavuuden vähenemä investointikohteissa talousvesiverkoston osalta on n. 70 l/s ja jätevesiverkoston osalta n. 260 l/s. Talousvesiverkoston putkirikkojen laskennallinen vähenemä investointikohteissa on n. 70 kpl/v.

Kasvava kaupunkiseutu

Teemaan on koottu investoinnit, jotka vesihuollon näkökulmasta mahdollistavat pääkaupunkiseudun väestömäärän kasvun ja alueellisen laajenemisen. Näihin investointeihin kuuluvat mm. verkostojen laajentaminen, johtosiirtohankeet sekä talousvedenkäsittelyn ja jätevedenpuhdistuksen kapasiteetti-investoinnit.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 1 656 milj. eurolla. Investointisummana mitattuna hieman yli 50 % kohdistuu verkostojen laajentamiseen ja johtosiirtoihin. Uusia verkostoja rakennetaan yhteensä lähes 3 000 km, minkä myötä verkostojen piiriin saadaan lähes 347 000 uutta asukasta. Vesihuollon piiriin tuleva kiinteistöjen kerrosala on n. 5,3 miljoonaa m². Laitosten kapasiteettia lisätään ohjelmakauden aikana vedenpuhdistuksen osalta n. 165 000 m³ ja jätevedenpuhdistuksen osalta n. 158 000 m³.

Talousvedentuotannon ja vedenjakelun toimintavarmuus

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla parannetaan jotakin osaa talousveden tuotanto- ja/tai jakeluketjussa siten, että toiminta on aiempaa varmemmalla tasolla normaali- ja/tai häiriötilanteissa. Näihin investointeihin lukeutuvat esim. varavesijärjestelmään kohdistuvat investoinnit ja uusien runkolinjayhteyksien rakentamishankkeet.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 388 milj. eurolla. Talousveden tuotantokapasiteetti kasvaa ohjelmakauden aikana n. 5 700 m³/h ja ohjelmakauden päätteeksi n. 90 % asukkaista on kahdesta suunnasta varmennetun vedenjakelun piirissä.

Vesistökuorman pienentäminen

Teemaan kuuluvat investoinnit, jotka tehostavat jätevedenkäsittelyä ja pienentävät sitä kautta Itämereen purettavat jäteveden aiheuttamaa laadullista kuormitusta. Näihin investointeihin kuuluvat mm. ravinteidenpoiston tehostaminen ja haitallisten aineiden poisto.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 384 milj. eurolla. Ohjelmakauden aikana typpipäästöjä pystytään vähentämään investointien avulla n. 50 tn/v ja fosforipäästöjä n. 12 tn/v.

Sekaviemäröinnin eriyttäminen

Teemaan kuuluvat investoinnit, joissa sekaviemäriverkostoa eriytetään jäte- ja hulevesiviemäriverkostoiksi ylivuotojen, tulvimisen ja Viikinmäen jätevedenpuhdistamon hydraulisen kuorman vähentämiseksi.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 311 milj. eurolla. Investointien avulla ohjelmakauden aikana sekaviemäröidyn alueen pinta-ala pienenee n. 500 hehtaarilla ja eriyttämisen myötä suoraan mereen purettavissa olevan alueen pinta-ala kasvaa n. 300 hehtaarilla.

Ajanmukainen ja turvallinen työympäristö

Teemaan kuuluvat investoinnit, jotka parantavat HSY:n henkilöstön ja muiden HSY:n tiloissa työskentelevien työturvallisuutta ja työskentelyolosuhteita. Investointeihin kuuluu mm. jätevesitunneleiden saneerauksia sekä jätevedenpuhdistamoiden vuosisaneeraukset.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 263 milj. eurolla. Ohjelmaan kuuluu n. 40 työturvallisuutta parantavaa tunnelihanketta.

Toimintaympäristön muutos ja lainsäädännön kiristyminen

Teemaan kuuluvat investoinnit, jotka tulee toteuttaa joko lainsäädännön kiristymisen tai toimintaympäristön muutoksen myötä. Lainsäädännön kiristymisestä aiheutuvat investoinnit keskittyvät investointiohjelmakaudella jätevedenpuhdistukseen. Toimintaympäristön muutokseen liittyviä investointeja ovat esimerkiksi fyysisen turvallisuuden parantaminen ja uusiin tekniikoihin ja teknologioihin investoiminen.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 258 milj. eurolla. Ohjelmakauden aikana keskeinen investointi on veden etäluentaan siirtyminen, minkä myötä hankitaan n. 85 000 etäluettavaa vesimittaria.

Viemäritulvien ja ylivuotojen hallinta

Teemaan kuuluvat investoinnit, jotka vähentävät jätevesi- ja sekaviemäriverkostossa ja jätevedenpumppaamoilla tapahtuvia viemäritulvia ja ylivuotoja esimerkiksi lisäämällä järjestelmän kapasiteettia.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 151 milj. eurolla. Investointiohjelman hankkeiden avulla jäteveden ylivuotoja vähennetään n. 50 000 m³/v. Ylivuotojen vähenemisen myötä saadaan vähennettyä myös lähivesistöihin kohdistuvaa ravinnekuormitusta. Fosforikuormituksen osalta vähenemä on n. 50 kg/v ja typpikuormituksen osalta n. 500 kg/v.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Teemaan kuuluvat investoinnit, jotka edistävät HSY:n vesihuoltotoiminnan sopeuttamista ilmastonmuutoksen aiheuttamiin muutoksiin. Investointeihin kuuluvat hulevesi-investoinnit sekä tulvavesistä johtuva laajentaminen ja kapasiteetin nosto.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 82 milj. eurolla. Investointien avulla saavutetaan mm. 17 000 m³ viemäriveresien tasaustilavuutta Helsingin kantakaupungissa.

Vedenjakelun laatuongelmien ratkaiseminen ja paineongelmien hallinta

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla parannetaan vedenlaatua ja/tai ratkaistaan vedenjakelun painetason ongelmia. Investointeihin kuuluu mm. ongelma-alueiden aluesaneeraushankkeita sekä painepiireihin kohdistettavia muutoksia.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 67 milj. eurolla. Ohjelmassa on 12 hanketta, joilla ratkaistaan paikallisia vedenjakeluverkoston paineongelmia sekä 20 hanketta, joilla vaikutetaan vedenlaadun paranemiseen.

Jätevedenpuhdistuksen ja viemäröinnin toimintavarmuus

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla parannetaan jätevedenpuhdistusta ja/tai viemäröintiä siten, että toiminta on aiempaa varmemmalla tasolla normaali- ja/tai häiriötilanteissa. Näihin investointeihin lukeutuvat esim. paineviemäreiden kahdennukset sekä jätevedenpuhdistamoilla esimerkiksi poikkeuksellisen virtaaman tilanteissa toimintavarmuutta parantavat investoinnit.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 55 milj. eurolla.

Tuottavuuden parantaminen

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla voidaan säästää merkittävästi käyttömenoja.

Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 58 milj. eurolla. Ohjelmakauden aikana keskeiset investoinnit ovat Ilmala 1 ja Ilmala 2 tornien toimistotilojen saneeraukset.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja energiatehokkuus

Teemaan kuuluvat investoinnit, jotka osaltaan hillitsevät ilmastonmuutoksen etenemistä esimerkiksi vähentämällä toiminnasta aiheutuvia suoria päästöjä, kasvattamalla energiatehokkuutta ja investoimalla uusiutuviin energiaratkaisuihin.

Teeman tavoitteita edistäviä merkittäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 33 milj. eurolla. Investointiohjelmakauden aikana laskennallinen energiansäästö on noin 2 200 MWh/v ja laskennallinen kasvihuonekaasupäästöjen vähenemä on noin 4 000 tonnia CO₂-ekv./v.

Kokonaisinvestoinnit ohjelmakaudella 2025–2044

Suunnitelmakauden kokonaisinvestoinnit, joihin rahoituksessa varaudutaan, ovat nykyrahassa 3 732 milj. euroa. Vuotuinen keskimääräinen investointitaso on n. 6,5 % suurempi kuin edellisen ohjelman (2023–2032) aikana. Edelliseen investointiohjelmaan verrattuna suurimmat lisäykset kohdistuvat jätevedenpuhdistukseen.

Investointitason pienestä kasvusta huolimatta ohjelman työstövaiheessa jouduttiin priorisoimaan hankkeita. Tämä johti useiden hankkeiden siirtämiseen, joista yhtenä keskeisenä voidaan mainita fosforipäästöjen vähentämisen strategiatavoitteeseen linkittyvä Viikinmäen jätevedenpuhdistamon jälkikäsitteilyn toteuttaminen, joka siirtyi 2030-luvulle. Näin ollen myös strategiatavoitteen saavuttaminen siirtyi myös 2030-luvulle.

Vuosittaiset suunnitellut investoinnit ovat yhteensä:

Vuosi	Yhteensä (Me)	Edellinen investointiohjelma (Me)
2025	184	174

2026	190	175
2027	177	174
2028	170	174
2029	187	174
2030	208	174
2031	197	174
2032	206	172
2033	197	-
2034	197	-
2035	192	-
2036	198	-
2037	199	-
2038	184	-
2039	166	-
2040	169	-
2041	184	-
2042	189	-
2043	179	-
2044	158	-

Investointiohjelman toimeenpano, seuranta ja raportointi

Investointiohjelma on talous- ja toimintasuunnitelman (TTS) investointiosuuden valmistelun perusta. Hankkeiden toteuttamispäätökset tehdään tarkemman suunnittelun perusteella ja hankkeista laaditaan hankesuunnitelmat. Investoinneista tehdään erilliset hankintapäätökset. Talous- ja toimintasuunnitelman toteutumista ja siten myös investointiohjelman toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan säännöllisesti osavuosikatsauksin sekä sisäisellä ajantasaisella raportoinnilla.

Investointiohjelmaehdotus 2025–2044 on esitetty investointiohjelman raportissa korikohtaisesti liitteessä.

Talousmalli

Vesihuollon investointiohjelman laatimisen yhteydessä on investointi- ja rahoitustarvetta tarkasteltu pitkällä aikavälillä vesihuollon talouden kestävyuden näkökulmasta. Pitkän ajan investointitarpeiden ja talouden samanaikaisella tarkastelulla on päädytty investointitasoon, jossa systemaattisin maksukorotuksin voidaan turvata vesihuoltotoiminnan palvelutaso ja kehittäminen ilman, että HSY:n taloudellinen suoriutuminen vaarantuisi.

Talouksmallinnuksessa on arvioitu vesihuollon investointi- ja rahoitustarvetta sekä toiminnan volyymin kehittymistä 20 vuoden aikajänteellä 2025–2044. Mallinnuksen taloudellisena lähtökohtana on käytetty viimeisintä 2023 tilinpäätöstä. Lähtötietoina investointiohjelmassa on käytetty seuraavia parametreja: vuosi-inflaatio keskimäärin 2 %, ulkopuolisen rahoituksen korkotaso keskimäärin 3 %, jäsenkuntalainojen keskimääräinen korkotaso 5,3 %.

Vesihuollon maksujen osalta mallinnuksessa on käytetty seuraavia parametreja, jotka sisältävät myös inflaation:

Käyttömaksujen osalta 2024–2025 vuosimuutos on 8 % ja vuosina 2026–2027 vuosimuutos on 5 %. Vuodesta 2028 alkaen 2 % vuodessa.

Perusmaksujen osalta vuosina 2024–2026 vuosimuutoksena on 13 %, vuonna 2027 vuosimuutos on 9 % ja vuosina 2028–2029 7 % vuodessa, aikavälillä 2030–2042 vuosimuutos on 5%. Liittymismaksujen osalta 2024 on budjetin mukainen ja vuosina 2025–2026 korotustarve on 25 %

vuodessa ja 2027 alkaen 2 % vuositasolla. Muiden myyntituottojen osalta 2024–2026 taso on 3 % vuodessa ja vuodesta 2027 alkaen 2 % vuodessa.

Vesihuoltolain 18 § 1 mom. mukaan vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Talousmallitarkastelun perusteella edellä mainituin maksukorotuksin on mahdollista turvata toiminnan ja investointien rahoitus ja taittaa velkaantuminen strategisen tavoitteen mukaisesti.

Asukasmäärän ennustetaan kasvavan pitkällä aikavälillä MAL-väestöennusteen mukaisesti. Väestön kasvuksi lähivuosille 2025–2027 on arvioitu 1,1 % vuodessa ja 2028 alkaen vuosikasvun ennustetaan hidastuvan hieman alle 1 %:iin. Veden ominaiskulutuksen pienenemisen odotetaan kompensoivan osittain käyttäjämäärän kasvua ja laskutetun veden määrän odotetaan tasaantuvan vuodesta 2028 alkaen. Käyttömenoissa on oletettu volyymimuutosten lisäksi yleisen kustannustason muutoksen mukainen kasvu.

Vesihuollon velkaantuminen tulee taittumaan strategian mukaisesti strategiakauden aikana ennen vuotta 2030. Lisävelkaantuminen saadaan pysähtymään 2027–2028 taitteessa. Tämän jälkeen velkaantuminen kääntyy hiljalleen laskuun. Vesihuollon omavaraisuusasteen ennustetaan laskevan nykytasosta (23,1 % vuoden 2023 tilinpäätöksessä) edelleen vuoteen 2025 asti ja alkavan sen jälkeen hiljalleen nousta. Talousmallissa investointiohjelman 2025–2044 mukaisiin investointeihin on laskettu mukaan inflaatio.

Vesihuollon 20 vuoden investointiohjelman investointitaso 2025–2044 on keskimäärin n.186 milj. euroa vuodessa. Yksittäisten investointien ajoitukseen sisältyy kuitenkin pitkästä 20 vuoden aikajaksosta johtuen epävarmuutta.

Päätösehdotus (TF)	Hallitus päättää esittää edelleen yhtymäkokoukselle hyväksyttäväksi liitteen mukaisen vesihuollon investointiohjelman 2025–2044.
Päätös	Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.
Liitteet	- Vesihuollon investointiohjelma 2025-2044

Hallitus

§ 112

11.10.2024

Jätehuollon investointiohjelma 2025-2044 (esitys yhtymäkokoukselle)Hallitus 11.10.2024 § 112
581/06.060.600.6007/2024

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelijat Jätehuollon toimialajohtaja Petri Kouvo, Rakennuttamispäällikkö Juha Lipsanen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Tausta HSY:n jätehuollon investointiohjelma on osa jätehuollon investointien suunnittelujärjestelmää. Suunnittelujärjestelmä sisältää jätehuollon investointistrategian ja jätehuollon investointiohjelman. Jätehuollon investointiohjelma sisältää jätehuollon suunnitellut investoinnit vuosille 2025–2044. Investointiohjelma on kahden vuoden välein laadittava suunnitelma. Edellinen investointiohjelma laadittiin vuosille 2023–2032. Investointiohjelman laadinnan pohjana ovat olleet HSY:n strategia 2030 ja jätehuollon investointistrategia 2030, sekä vuosina 2023–2024 päivitetty investointien tarvekartoitukset. Jätehuollon investointiohjelma on laadittu ensimmäistä kertaa 20-vuodelle, kun taas edellinen investointiohjelma oli laadittu 10-vuodelle ja HSY:n strategia sekä investointistrategia vuoteen 2030 saakka. Investointien 20 vuoden suunnittelujakso ulottuu siten strategista suunnittelujaksoa pidemmälle, joten investointeja on esitetty 10-vuoden strategista suunnittelujaksoa enemmän. Kustannuksia on investointiohjelmassa tarkasteltu aiempien vuosien tapaan investointikorien kautta, joissa jätehuollon investoinnit on jaettu kolmeen pääkokonaisuuteen ja 15 koriin. Pääkokonaisuudet ovat aluepalvelulähtöiset investoinnit, käsittelypalvelulähtöiset investoinnit ja muut investoinnit. Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit on jaettu lisäksi kahteen alakokonaisuuteen, jotka ovat ympäristövaikutusten hallinta sekä alueiden ja toimintojen kehittäminen. Investointiohjelman laatimisen apuna on käytetty talousmallia, jolla on tarkasteltu investointien taloudelliset edellytykset ja vaihtoehdot tasapainoinen talous päämäärän mukaisesti.

Hallituksen pyynnöstä annetut jäsenkaupunkien lausunnot

HSY:n hallitus käsitteli 14.6.2024 alustavaa toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuosille 2025–2027 ja päätti pyytää siitä jäsenkaupunkien lausunnot pohjaksi suunnitelman jatkovalmistelulle. Lausunnot saatiin kaikilta jäsenkaupungeilta. Kokouksessaan 20.9.2024 hallitus päätti merkitä tiedoksi yhteenvedon jäsenkaupunkien lausunnoista. Jäsenkaupungit ovat lausunnoissaan kiinnittäneet huomiota talouden tasapainottamiseen, johon vaikuttavat HSY:n kokea investointitaso ja siitä johtuva velkaantumisen. Näihin liittyen nähtiin tärkeänä tuottavuuden ja kustannusten hallinnan parantaminen. Lisäksi toiminnan jatkuvuuden varmistamista korostettiin, johon liittyen turvallisuusinvestointeja pidettiin toimintavarmuuden ja asukkaiden turvallisuuden varmistamiseksi välttämättöminä. Lausunnoissa painotettiin ympäristön huomioon ottamista ja yhteistyötä. HSY:n tulee lausuntojen mukaan jatkaa jätehuollon kehittämistä, kiertotalouden edistämistä ja jätteiden kierrätysasteiden nostamiseen tähtääviä toimia. Kaupungit tukevat myös ilmastotavoitteita,

hiilineutraalisuuden saavuttamista ja toiminnan vastuullisuuden lisäämistä. Yhtenä mahdollisuutena nähtiin jätteiden sivuvirtojen hyödyntämisen kehittäminen pääkaupunkiseudulla yhteistyössä palveluja tuottavien yritysten kanssa.

Jätehuollon investointiohjelma on laadittu huomioiden asetetut kierrätysteen nostamistavoite ja ilmasto- sekä ympäristötavoitteet. Investointihankkeet on investointiohjelmassa priorisoitu näiden tavoitteiden mukaisesti. Investointiohjelmassa panostetaan alkuvuosina vahvasti tuottavuuden parantamiseen toteuttamalla mädäte maatalouteen hanke ja Ämmässuon kaasukellohanke, joilla tehostetaan biojätteen ja biokaasun hyödyntämistä. Sortti-asetoiminnalla varmistetaan laadukkaiden jätehuoltopalveluiden saanti niin kotitalouksille kuin yrityksillekin. Sortti-asetoverkkoa luodaan yhteistyössä kaupunkien kanssa. Vantaan Matinkyläntielle on aloitettu kaavatyö uusimman Sortti-asetan toteuttamiseksi ja Espoosta haetaan tonttia seuraavalle Sortti-asetalle. Kotitalousjätteen kierrätysasteen nostamiseen panostetaan erityisesti biojätteen lajittelumahdollisuuksia parantamalla. Biojätteen käsittelyssä investointeja suunnataan vahvasti ravinteiden talteenoton ja materiaali- sekä energiatehokkuuden parantamista koskeviin hankkeisiin. Jätehuollon toimialan tuottavuuden ja omavaisuusasteen arvioidaan nousevan ohjelmakaudella vahvasti. Lausunnoilla olleeseen jätehuollon investointiohjelmaan ei siten ollut tarvetta tehdä saatujen lausuntojen pohjalta muutoksia.

Jätehuollon investointiohjelma 2025–2044 ja sen vaikuttavuus

Jätehuollon investointiohjelma on ensimmäistä kertaa rakennettu teemälähtöisesti. Teemat kuvaavat hankkeiden vaikuttavuutta eli sitä, millaisiin asioihin hankkeilla vaikutetaan. Jätehuollon osalta teemoja on valittu kaksi: Ympäristövastuu ja toimintavarmuus sekä kehittyvä ja palveleva jätehuolto. Jätehuollon osalta useat strategiset päämäärät ja painopisteet koskevat samoja investointihankkeita, joten päämäärät ja painopisteet on sovitettu kahteen keskeiseen teemaan. Teemoille on kirjattu teemakohtaiset tavoitteet, kuvattu keskeiset suunnitelmakauden hankkeet ja teemaan kuuluvien investointien tarve, esitetty suoritteet ja kuvattu toimenpiteitä sekä koostettu vaikuttavuusmittarit. Lisäksi investointiohjelmassa on kuvattu teemoja 1 ja 2 sisältävä hankekokonaisuus, koska merkittävä osa hankkeista sisältää teemojen 1 ja 2 päämääriä. Investointiohjelman kokonaissumma vuosille 2025–2044 on yhteensä 298,7 milj. euroa. Investointiohjelmaa on kuvattu teemakohtaisesti lyhyemmin alla.

Ympäristövastuu ja toimintavarmuus

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla varmistetaan jätehuollon toimintavarmuus ja lupaehtojen täytyminen, omaisuuden elinkaaren ja ilmastonmuutoksen hallinta sekä energiatehokkuustavoitteet. Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 165 milj. eurolla. Lisäksi molempia pääteemoja 1 ja 2 sisältävistä hankkeista, joita on yhteensä 74 milj. euroa investoinneista, osa sijoittuu tämän teeman alle. Nämä ovat lähinnä käsittelypalvelulähtöisiä investointihankkeita, jotka kohdistuvat Ämmässuon ekoteollisuuskeskukseen.

Ohjelmakauden aikana on suunniteltu toteuttavaksi Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen kaatopaikkojen kaasunkeräys- ja vesienhallintajärjestelmien sekä kaatopaikkojen pintarakenteiden viimeistelyinvestoinnit, biojätteen käsittelyn edellyttämät investoinnit ja HSY:n vastuulla olevien jätevoimalan kuonan ja tuhkan käsittelyn ja loppusijoituksen vaatimat investoinnit. Lisäksi toteutetaan tarvittavat infran

kehittämisen ja ylläpidon investoinnit, käsittelypalveluiden koneiden ja laitteiden hankinnat, energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit ja ICT investoinnit. Nämä investoinnit perustuvat ekoteollisuuskeskuksen ja kaatopaikan ympäristöpäästöjen hallintaan, varmistettuun omaan energiantuotantoon, omaisuuden elinkaaren hallintaan ja ympäristölupaehdojen noudattamiseen.

Suunnitelmakauden alussa toteutetaan ekoteollisuuskeskuksen kaatopaikkakaasun lyhytaikaiseen varastointiin tarkoitetun kaasukellon investointi, jonka on arvioitu valmistuvan vuosien 2025–2026 aikana. Lisäksi kaasun hyödyntämiseen on tarpeen hankkia uudet kaasumootorit, joiden hankinta on ajankohtaista vuosien 2030–2031 aikana. Kaatopaikoilla ja kenttäalueilla muodostuu merkittävästi hulevesiä, jotka tulee johtaa jätevedenpuhdistamolle. Näiden likaantuneiden vesien johtamista varten on suunniteltu toteuttavaksi jätevesiviemäri- ja allasinvestointeja, joista lähinnä on vuodelle 2030 sijoittuva Ämmässuolta Blominmäen puhdistamolle toteutettava jätevesiviemäri. Jätehuollon investointi viemäriin koskee Ämmässuon kiinteistölle sijoittuvaa osuutta. Lisäksi on suunniteltu toteutettavan kaatopaikan suotoveden kierrätysvesijärjestelmiä, joilla varmistetaan kaatopaikan kaasuntuotanto ja pyritään siten lyhentämään jälkihoitoaikaa. Suunnitelmakaudella myös viimeistellään ja ylläpidetään kaatopaikkojen pintarakenteita ympäristön tilan ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Ympäristövastuun ja toimintavarmuuden teeman mittavimmat investointitarpeet kohdistuvat biojätteen käsittelyyn ja hyödyntämiseen. Suunnitelmakauden alussa valmistuu mädätteen jalostus maatalouskäyttöön hanke. Lisäksi suunnitelmakauden alussa saneerataan kompostointilaitoksen tunneleita, jotka ovat tulossa käyttöikänsä päähän. Vuosien 2028–2029 aikana on suunniteltu toteuttavaksi biojätteen mädätyskapasiteetin nostamista varten yhden mädätysreaktorin hankinta, jolla myös parannetaan biojätteen mädätyksen toimintavarmuutta. Suunnitelmakauden lopun hankkeet puolestaan sisältävät biojätteen käsittelyn innovatiivisia investointivaroja ja varautumista biojätteen käsittelyn toimintavarmuuden ylläpitämiseen.

Jätevoimalan kuonan ja tuhkan käsittelyn ja loppusijoituksen sekä hyödyntämisen investointina toteutetaan suunnitelmakauden alussa tuhkasolun T2 käyttöönottoon ja käytöstä poistettavan solun T1 sulkemiseen liittyvät investoinnit. Suunnitelmakaudella on myös varauduttu vuosien 2034–2035 aikana uuden tuhkasolun T3 toteutukseen. Lisäksi on varauduttu kehittämään uusia tuhkan käsittelymenetelmiä, joilla voidaan tulevaisuudessa korvata tuhkan loppusijoitus.

Suunnitelmakaudella toteutetaan infran kehittämisen ja ylläpidon sekä käsittelypalveluiden koneiden, laitteiden ja järjestelmien edellyttämät vuosittaiset investoinnit. Nämä investoinnit kohdistuvat lähinnä kenttiin, rakennuksiin, verkostoinfraan, automaatiojärjestelmiin ja käsittelypalveluiden konekalustoon.

Energia- ja materiaalitehokkuusinvestoinnit on suunnattu kohdistumaan Ämässuon ekoteollisuuskeskuksen energiatehokkuuden ylläpitämiseen ja kustannustehokkuuden parantamiseen. Suunnitelmakauden alkupuolella on varauduttu investoimaan pienimuotoisesti lämpöakkuun ja suunnitelmakauden loppupuolella Ämässuon oman energiantuotannon edelleen vähentyessä korvaaviin uusiin energiatuotantomuotoihin. Ämässuon omia valmiita sähkön- ja lämmönsiirtoverkkoja on siten mahdollista hyödyntää koko suunnitelmakauden ajan tehokkaasti alueen energiansiirrossa. Jätteen laitospäätöksen käsittelyyn ei investointiohjelmassa ole investointien osalta varauduttu, sillä käsittely on suunniteltu tarvittaessa hankittavaksi ensisijaisesti palveluna.

Jätehuollon vuosittaiset operatiivisten tietojärjestelmien investoinnit ovat jätehuollon kokonaisinvestointeihin verrattuina jokseenkin vähäisiä. Näillä järjestelmäinvestoineilla varmistetaan jätteen kuljetuksen ja käsittelyn toimintavarmuus.

Kehittyvä ja palveleva jätehuolto

Teemaan kuuluvat investoinnit, joiden avulla varmistetaan tasapuoliset palvelut kaikille alueen asukkaille huomioiden toimintaympäristön muutokset ja vaatimusten kiristyminen sekä turvaten samalla ajanmukainen ja turvallinen työympäristö. Teeman aihepiiriin sisältyvät myös kiertotalouden edistäminen ja mahdollistaminen huomioiden samalla tuottavuuden parantaminen. Teeman tavoitteita edistäviä investointihankkeita tehdään ohjelmakaudella yhteensä n. 60 milj. eurolla. Lisäksi teemojen 1 ja 2 yhteensä 74 milj. euroa investoinneista osa sijoittuu myös tämän teeman alle.

Ohjelmakauden aikana on suunniteltu laajennettavaksi Sortti-asemaverkostoa, toteuttamalla nykyisten Sortti-asemien ja Kivikon jätepalvelukeskuksen saneeraustyöt ja näiden kalustohankinnat, tekemällä jätteen kuljetuksen astiahankinnat ja keräysvälineiden varastointi- ja huoltotilojen investoinnit, jätehuollon maanhankinnat ja Seutulan kiertotalousalueen kehittämisen vaatimat investoinnit. Investoinnit perustuvat tasapuolisesti saavutettavan jätehuollon, asianmukaisen palveluverkoston ja jäteastioiden tarjoamiseen asiakkaille. Lisäksi investoinneilla turvataan omaisuuden elinkaaren hallinta ja varmistetaan turvallinen työympäristö.

Ohjelmakauden aikana on suunniteltu toteuttavaksi kolme uutta Sortti-asemaa, joista Vantaan Martinkyläntien Sortti-aseman on suunniteltu valmistuvan ensimmäisenä vuosien 2026-2028 aikana. Espoon Sortti-asemaverkkoa on suunniteltu täydennettäväksi niin, että uusi Sortti-asema valmistuu vuoden 2032 aikana. Lisäksi on varauduttu kolmanteen uuteen Sortti-asemaan suunnitelmakauden lopussa niin, että asema valmistuu vuoden 2042 aikana. Sortti-asemaverkostoa on myös suunniteltu täydennettäväksi suunnitelmakaudella 2–3:lla uudella Sortti-pienasemalla. Nykyisen käytössä olevan palveluverkon toiminta ja palvelukyky varmistetaan toteuttamalla lisäksi nykyisten käytössä olevien Sortti-asemien ja Kivikon jätepalvelukeskuksen saneeraustyöt ja ylläpitoinvestoinnit sekä vuosittaiset jätteen vastaanottopisteiden kalustohankinnat. Jätehuollon maanhankintoihin on varauduttu suunnitelmakaudella lähinnä uusien Sortti-asemien tonttien osalta, joista ensivaiheen tarve kohdistuu Vantaan uuden Sortti-aseman tontin hankintaan.

Jätteen kuljetuksen ohjelmakauden investoinnit kohdistuvat lähinnä jäteastioihin ja niiden käsittelyyn ja huoltoon tarkoitettujen huoltohallien ja -kenttien hankintaan. Jäteastioita hankitaan vuosittain koko suunnitelmakauden ajan. Jätteenkuljetuksen investointina on suunniteltu vuosien 2025–2027 aikana toteutettavaksi Seutulan astiahallin laajennus. Lisäksi on vuosien 2036–2039 aikana varauduttu investoimaan kiinteistöjen jäteastioiden instrumentointi- ja tunnistusjärjestelmiin.

Investointiohjelmassa on lisäksi varauduttu Seutulan alueen kehittämiseen kiertotalouden tarpeisiin. HSY omistaa Seutulassa laajan kiinteistön, joka sijoittuu sekä Vantaan että Tuusulan alueelle. Tuusulan kunta on kaavoittamassa alueelleen kiertotalouskorttelin sallivaa kaavaa, ja Uudenmaan liitto on hahmotellut Seutulan alueelle kiertotalouslaaksoa, joten alue on mahdollista hyödyntää kiertotalouden tarpeisiin.

Kokonaisinvestoinnit ohjelmakaudella 2025–2044

Suunnitelmakauden 2025–2044 kokonaisinvestoinnit ovat n. 298,7 milj. euroa (edellinen 129,7 milj. euroa). Investointiohjelma on nyt laadittu edellisestä investointiohjelmasta poiketen 20 vuoden ajalle. Kahdellekymmenelle vuodelle suhteutettuna investointitaso on lisääntynyt n. 15 %. Edelliseen investointiohjelmaan verrattuna investointien muutokset kohdistuvat lähivuosille ja niitä lisäävät lähinnä Mädate maatalouteen hanke ja Ämmässuon kaasukellohanke, joiden arvioidaan kuitenkin olevan investointeina käyttökustannuksia pienentäviä, joten niillä on hyväksyttävät takaisinmaksuajat.

Kaikkia pitkän suunnitelmakauden loppupuolen investointitarpeita ei kuitenkaan ole mahdollista hahmottaa ja kohdentaa investointiohjelmaan. Tämän vuoksi ohjelmakauden loppupuolen investointien kohdalla on tehty varauksia, jolla kokonaisinvestointitaso on saatu esimerkiksi palvelukyvykkyyden ja ylläpitosaneerausten osalta omaisuuden ja arvioidun toiminnan laajuuden vaatimalle tasolle.

Vuosille 2025–2044 suunnitellut vuosittaiset investoinnit

Vuosi	Yhteensä (Me)	Edellinen investointiohjelma (Me)
2023	-	23,7
2024	-	27,9
2025	20,9	15,2
2026	16,4	10,4
2027	18,6	12,9
2028	19,2	11,0
2029	12,2	11,6
2030	12,4	9,0
2031	11,6	9,2
2032	14,3	7,8
2033	13,2	-
2034	14,1	-
2035	15,8	-
2036	15,5	-
2037	15,0	-
2038	13,9	-
2039	12,6	-
2040	12,8	-
2041	14,8	-
2042	15,9	-
2043	15,2	-
2044	14,1	-

Investointiohjelman toimeenpano, seuranta ja raportointi

Investointiohjelma on talous- ja toimintasuunnitelman (TTS) valmistelun perusta. Hankkeiden toteuttamispäätökset tehdään tarkemman suunnittelun perusteella ja hankkeista laaditaan tarvittavat hankesuunnitelmat. Investoinneista tehdään erilliset hankintapäätökset. Talous- ja toimintasuunnitelman toteutumista ja siten myös investointiohjelman toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan säännöllisesti osavuosikatsausten ja sisäisen raportoinnin yhteydessä. Investointiohjelmaehdotus 2025–2044 on esitetty investointikorikohtaisesti liitteessä.

Talousmalli

Investointiohjelman laatimisen yhteydessä on investointitarpeita tarkasteltu jätehuollon talouden näkökulmasta. Investointiohjelmalla on tarkasteltu ja säädetty valmistelussa määrällisesti ja ajallisesti niin, että on päästy talouden kannalta kestäväan tasoon. Suunnittelukauden alkupuoliskolla investointitarve on suuri, mikä lisää tarvetta kasvattaa tulorahoitusta alkuvuosina reaalisilla taksakorotuksilla. Kauden jälkipuoliskolla investointitaso laskee, jolloin taksan korotukset ovat maltillisempia.

Talouksmallinnuksessa on arvioitu jätehuollon investointi- ja rahoitustarvetta sekä toiminnan volyymin kehittymistä 20 vuoden aikajänteellä 2025–2044. Mallinnuksen taloudellisena lähtökohtana on käytetty viimeisintä 2023 tilinpäätöstä. Lähtötietoina investointiohjelmassa on käytetty seuraavia parametreja: vuosi-inflaatio keskimäärin 2 %, ulkopuolisen rahoituksen korkotaso keskimäärin 3 % ja jäsenkuntalainojen keskimääräinen korkotaso 5,3 %.

Talouksmallinnuksessa on arvioitu toiminnan volyymin kehittyminen ja siihen perustuen tulojen ja käyttömenojen ennusteet. Suoritevolyymien muutosennuste perustuu pääosin toiminta-alueen asukasluvun arvioituun kehitykseen ja toimintaympäristön, kuten lainsäädännön muutoksiin. Asukasmäärän ennustetaan kasvavan pitkällä aikavälillä MAL-väestöennusteen mukaisesti. Väestön kasvuksi lähivuosille 2025–2027 on arvioitu 1,1 % vuodessa ja 2028 alkaen vuosikasvun ennustetaan hidastuvan hieman alle 1 %:iin.

Jätehuollon 20 vuoden investointiohjelman investointitaso 2025–2044 on keskimäärin noin 15 milj. euroa vuodessa painottuen jakson alkupäähän. Yksittäisten investointien ajoitukseen sisältyy kuitenkin pitkän 20 vuoden aikajakson takia epävarmuutta.

Kuljetusmaksujen osalta on käytetty parametrina vuosille 2025–2026 kutakin vuotta kohti 6 % ja vuodesta 2027 alkaen 2 % inflaation mukaisena muutoksena. Muiden maksujen ja kustannusten osalta on oletuksena käytetty 2 %:n inflaatiota. Mallinnuksen perusteella nettovelkaantuminen saadaan taittumaan strategisen tavoitteen mukaisesti strategiakaudesta vuoden 2026 aikana. Jätehuollon velkaantuminen on taittunut viime vuosina investointitason laskun myötä ja omavaraisuusaste on noussut merkittävästi. Tulorahoitusta kasvattamalla pystytään omavaraisuus säilyttämään suurista investointimenoista huolimatta. Kauden loppupuoliskolla omavaraisuus alkaa nopeasti kohota edellyttäen, että investointitaso putoaa ohjelman mukaisesti.

Jätehuoltotoiminnan talouksmalli on esitetty liitteessä.

Päätösehdotus (TF)	Hallitus päättää esittää edelleen yhtymäkokoukselle hyväksyttäväksi jätehuollon investointiohjelman 2025–2044.
Päätös	Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.
Liitteet	- Jätehuollon investointiohjelman 2025-2044

Hallitus

§ 113

11.10.2024

Jätehuollon vuoden 2024 talousarvion muuttaminen (esitys yhtymäkokoukselle)

Hallitus 11.10.2024 § 113
965/00.01.013.0132/2024

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Talousjohtaja Minna Haapala, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Jätehuollon sidotun määrärahan toimintamenot ennustetaan ylittävän talousarvion 5 580 000 eurolla. Ylitys johtuu pääosin kuljetuspalveluiden suoritteiden kasvusta. Sekajätetyhjennysten määrän arvioidaan kasvavan talousarviosta noin 3,7 %, biojätetyhjennysten 9,5 % ja pakkausjätteiden tyhjennysten 4,2 % talousarviosta. Muissa toiminnoissa ennakoitua säästöt eivät riitä kompensoimaan kuljetuspalveluiden ylitystä. Ennakoitua suuremmat suoritelmäärät lisäävät myös tuottoja siten, että ennusteessa jätehuollon toimintatuotot ylittävät talousarvion 5 028 000 eurolla.

Investoinneissa ylitykseksi arvioidaan 500 000 euroa. Ylitys johtuu Mädate maatalouteen -hankeen rakennusurakoiden arvioitua nopeammasta etenemisestä.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle jätehuollon vuoden 2024 toimintamenojen sidotun määrärahan korottamista 5 580 000 eurolla 92 688 000 euroon ja investointimäärärahan korotusta 500 000 eurolla 22 375 000 euroon.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Hallitus

§ 114

11.10.2024

HSY:n poistosuunnitelman päivittäminen (esitys yhtymäkokoukselle)Hallitus 11.10.2024 § 114
937/00.01.013.0132/2024Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Talousjohtaja Minna Haapala, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

HSY:n voimassa oleva poistosuunnitelma on laadittu HSY:n perustamisen yhteydessä, jolloin Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan vesilaitosten sekä YTV:ltä siirtyneiden jätehuollon käyttömaisuudet yhdistettiin ja laadittiin yhtiön ensimmäinen käyttömaisuuskirjanpito.

Poistosuunnitelma laadittiin Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen (7.10.2008) mukaisesti, mutta hyödyntäen siirtyvälle ja uudelle omaisuudelle toisistaan poikkeavia siirtymäaikoja. Yhtymäkokous hyväksyi poistosuunnitelman 7.1.2010.

HSY:n ehdotus uudeksi poistosuunnitelmaksi perustuu Työ- ja elinkeinoministeriön Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston (KILA) Yleisohjeeseen kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden pysyvien vastaavien kirjaamisesta (KILA 2023). KILA:n antaa kirjanpitolain säännösten soveltamisohjeet. Ehdotus HSY:n poistosuunnitelmaksi on liitteenä. Käytettävät poistoajat on esitetty hyödykeryhmittäin poistosuunnitelman liitteenä olevassa taulukossa.

Poistoilla tarkoitetaan pitkäaikaisten omaisuserien (kuten koneet, laitteet ja rakennukset) hankintamenojen jakottamista useammalle tilikaudelle, jotta omaisuserien kustannukset jakautuvat niiden taloudellisille käyttöajoille. Suunnitelman mukaiset poistot tehdään poistosuunnitelman mukaisesti tilikauden tuloksesta riippumatta. Poistoilla on tulosvaikutus, mutta poistot eivät vaikuta kassavirtaan.

HSY:n perussopimuksen mukaan yhtymäkokous hyväksyy suunnitelmapoistojen laskentaperusteet, joka on kokonaisvaltainen kuvaus poistojen käsittelystä kuntayhtymässä.

Poistosuunnitelman muuttaminen vaikuttaa HSY:n tulokseen merkittävästi. Vuotuisen poistotason on arvioitu nousevan kuluvalle strategiakaudella vuosina 2025–2030 keskimäärin noin 30 milj. euroa.

Vaikutuksiltaan merkittävimmät muutokset käyttömaisuuden poistoajoissa liittyvät maa- ja vesirakenteisiin, rakennuksiin sekä johtoverkostoihin ja -laitteisiin.

Maa- ja vesirakenteiden osalta teknisten tunneleiden ja luolien, tekoallas- ja säännöstelyrakenteiden sekä kaatopaikkojen osalta sovelletaan jatkossa 30 vuoden poistoaikaa sekä muiden maa- ja vesirakenteiden osalta jatkossa 15 vuoden poistoaikaa.

Muutos nykyiseen lyhentää poistoajoja 5–20 vuotta. Rakennuksissa hallinto- ja laitosrakennusten sekä tehdas- ja tuotantorakennusten osalta poistoaikaa lyhennetään 30 vuodesta 20 vuoteen.

Lisäksi aineettomien hyödykkeiden osalta muiden pitkävaikutteisten menojen poistoaika lyhennetään 20 vuodesta 5 vuoteen.

Poistosuunnitelman toteuttaminen vaatii kirjanpitojärjestelmään teknisiä muutoksia, jotka on onnistuneesti toteutettava ennen kuin poistosuunnitelmaa voidaan muuttaa.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että se hyväksyy HSY:n poistosuunnitelman liitteen mukaisena. Poistosuunnitelma tulee voimaan vuoden 2025 tilikauden alusta, edellyttäen että ohjelmistotekniset valmiudet ovat siihen olemassa, muussa tapauksessa vuoden 2026 alusta.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- HSY:n poistosuunnitelma

Hallitus

§ 115

11.10.2024

Viikinmäen jätevedenpuhdistamon raakalietepumppaamojen 3-7 saneeraus, pääurakkaHallitus 11.10.2024 § 115
805/05.050.502.5020/2024Esittelijä
ValmistelijaVesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen
Hankepäällikkö Mikko Joutulainen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Urakka sisältää Viikinmäen jätevedenpuhdistamon esiselkeytyslinjan 3 ja 4 raakalietepumppaamoiden ja lietesuppiloiden saneerauksen. Lisäksi tarjouspyynnössä on kilpailutettu optiona linjojen 5–7 saneeraus.

Hankinta on erityisalojen hankintalain 1398/2016 kynnysarvon alittava rakennusurakka. Määräaikaan 25.9.2024 klo 12.00 mennessä saatiin tarjous yhdeltä urakoitsijalta.

Selvitys hankinnan tarkoituksesta, tarjouspyyntömenettelystä, valituista tarjouksista sekä ehdotus perusteluineen on esitetty hallituksen jäsenille jaetun esityslista liitteenä. Päätös perustuu tarjouspyynnön mukaisesti tarjousten halvimpaan hintaan.

Hankintasopimus ei synny tällä päätöksellä tai sen tiedoksiannolla, vaan vasta sopimuksen allekirjoittamisella.

Päätösehdotus (MH)

Hallitus päättää

- a. valita Viikinmäen jätevedenpuhdistamon raakalietepumppaamoiden 3-7 saneerauksen pääurakan toteuttajaksi Skanska Infra Oy:n hinnalla 904 318,08 euroa (alv 0 %),
- b. oikeuttaa vesihuollon toimialajohtajan tai hänen määräämänsä päättämään hankinnan optioista 1-3 hankinnan verottoman kokonaisarvon ollessa yhteensä enintään 1 481 956,68 euroa, Mahdolliset optiokaudet mukaan lukien hankinnan veroton kokonaisarvo on yhteensä enintään 2 386.274,76 euroa, sekä
- c. oikeuttaa vesihuollon toimialajohtajan tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan hankintaan liittyvät sopimukset, sekä
- d. oikeuttaa vesihuollon toimialajohtajan tai hänen määräämänsä tarvittaessa tilaamaan hankintaan liittyviä lisä- ja muutostöitä sopimuksen mukaisin ehdoin.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Liite 1 Selvitys hankinnasta Viikinmäen Raakalietepumppaamoiden 3-7 saneeraus

Hallitus

§ 116

11.10.2024

Työterveyshuoltopalveluiden hankinta vuosille 2025–2026

Hallitus 11.10.2024 § 116
667/05.050.501.5011/2024

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Henkilöstöjohtaja Merja Soosalu, hankintaesimies Jukka Pulkka,
sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Hankinta käsittää työterveyshuoltopalvelut ajalle 1.1.2025–31.12.2026, sekä mahdolliset optiokaudet vuosille 2027–2028 ja 2029–2030. Työterveyshuolto sisältää ennaltaehkäisevän työterveyshuoltopalvelu (Kela I) sekä työterveyspainotteisen yleislääkäritasoisen sairaanhoidon (Kela II).

Hankinta on kilpailutettu erityisalojen hankintalain (1398/2016) EU-kynnysarvon ylittävänä palveluhankintana käyttäen avointa menettelyä. Määräaikaan 6.9.2024 klo 13.00 mennessä saatiin tarjoukset kahdelta alan yritykseltä.

Selvitys hankinnan tarkoituksesta, tarjouspyyntömenettelystä, valitusta tarjouksesta sekä ehdotus perusteluineen on esitetty hallituksen jäsenille jaetun esityslistan liitteenä. Toimittajaksi valitaan hinta-laatusuhteeltaan parhaimman tarjouksen tehnyt tarjoaja.

Hankintasopimus ei synny tällä päätöksellä tai sen tiedoksiannolla, vaan vasta kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella. Optioiden käytöstä tehdään erillinen päätös viimeistään neljä kuukautta ennen kunkin optiokauden alkua.

Käsittely

Hallituksen jäsen Leo Stranius poistui kokouksesta esteellisenä asia käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Straniuksen omistama yritys tekee yhteistyötä kilpailutuksessa mukana olleiden yritysten kanssa (yhteisöjäävi, HallL 28.1 § 5-k).

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

a. tilata tarvittavat työterveyshuoltopalvelut ajalle 1.1.2025–31.12.2026 Lääkärikeskus Aava Oy:ltä hankinnan verottoman kokonaisarvon ollessa enintään 1 640 000 euroa,

b. oikeuttaa toimitusjohtajan allekirjoittamaan hankinnasta tehtävän sopimuksen, sekä

c. oikeuttaa toimitusjohtajan päättämään optiokausien 1.1.2027–31.12.2028 ja 1.1.2029–31.12.2030 käyttöönotosta. Mahdolliset optiokaudet mukaan lukien hankinnan veroton kokonaisarvo on yhteensä enintään 4 920 000 euroa.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet

- Liite 1 selvitys työterveyshuoltopalveluiden hankinnasta 2025-2026
- Liite 2 työterveyshuollon kilpailutus, tarjousten vertailutaulukko

Hallitus

§ 117

11.10.2024

Syysyhtymäkokouksen koolle kutsuminen ja kokousaikataulun muuttaminen

Hallitus 11.10.2024 § 117
458/00.01.013.0132/2024

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Tommi Fred
Johtava lakimies Miikka Pekkarinen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Perussopimuksen 7 §:n mukaan yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisestä muusta syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa, vähintään kuukautta ennen kokousta jäsenille sekä tiedoksi kuntayhtymän hallituksen jäsenille.

Hallitus on kokouksessaan 25.8.2023 § 83 päättänyt yhtymäkokouksen kokousaikataulusta vuodelle 2024. HSY:n ja HSY:n jäsenkaupunkien toimielinten kokousaikatauluista ja yhtymäkokoukseen valmisteltavista aiheiden aikatauluista johtuen, tulisi HSY:n syysyhtymäkokousta 15.11.2024 siirtää pidettäväksi perjantaina 29.11.2024 klo 10.30 ja lisäksi tulisi pitää ylimääräinen yhtymäkokous perjantaina 20.12.2024 klo 10.30.

Syysyhtymäkokouksessa 29.11.2024 päätetään:

- talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymisestä tavoitteineen sekä
- tilintarkastusyhteisön ja tilintarkastajan valinnasta.

Lisäksi syysyhtymäkokouksessa päätetään seuraavista asioista:

- selvityksen antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuonna 2023 antamista suosituksista,
- vesihuollon investointiohjelmasta,
- jätehuollon investointiohjelmasta,
- jätehuollon sitovien määrärahojen ylityksestä,
- Länsi-Helsingin raitioteiden hankesuunnitelmasta,
- poistosuunnitelman päivittämisestä, sekä
- merkitään tiedoksi sidonnaisuusilmoitukset.

Näiden lisäksi ylimääräisessä yhtymäkokouksessa 20.12.2024 päätetään:

- HSY:n päivitetystä konserniohjeesta.

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää kutsua syysyhtymäkokouksen koolle 29.11.2024 klo 10.30 ja ylimääräisen yhtymäkokouksen koolle 20.12.2024 klo 10.30.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Hallitus

§ 118

11.10.2024

Viranhaltijoiden päätösten seuraaminen

Hallitus 11.10.2024 § 118

Esittelijä	Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelija	Hallintosihteeri Anu Hämäläinen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi
	Hallitukselle on toimitettu sähköisesti kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten viranhaltijoiden tekemät päätökset ajalta 17.9.–8.10.2024.
Päätösehdotus (TF)	Hallitus päättää olla ottamatta käsiteltäväkseen liitteessä mainittuja päätöksiä.
Päätös	Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.
Liitteet	- Viranhaltijapäätökset 17.9.-8.10.2024

Hallitus

§ 119

11.10.2024

Tiedoksi merkittävät asiat

Hallitus 11.10.2024 § 119

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Hallintosihteeri Anu Hämäläinen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi**Kotitalous- ja yhdyskuntajätteiden määrät ja kierrätysasteet vuonna 2023 (AK)**

Lisätietoja: ilmastoyksikön päällikkö Sanna Tiainen-Erkkilä,
kiertotalousasiantuntija Harri Ikonen sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

HSY on laskenut pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen kotitalousjätteen ja yhdyskuntajätteen jätemäärät ja kierrätysasteet vuodelta 2023. Kotitalousjätteet sisältävät asumisessa syntyvät kulutusperäiset jätteet. Yhdyskuntajätteisiin kuuluu tämän lisäksi myös julkisten ja yksityisten palveluiden kotitalousjätteeseen rinnastettavat jätteet. Yhdyskuntajätehuollon järjestämisvastuut ovat jakautuneet HSY:n (eli kuntien), tuottajien ja yksityisten yritysten kesken.

Kotitalousjätteen määrä ja kierrätysaste ovat laskeneet

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen kotitalouksissa syntyi jätteitä n. 312 500 t vuonna 2023. Asukasta kohden laskettuna kotitalousjätettä syntyi 243 kg, joka on 20 kg vähemmän kuin vuonna 2022. Sekajätteen määrä on laskenut selvästi eniten (8 kg/as), samoin keräyspaperin määrä on laskenut tuntuvasti (6 kg/as). Erilliskerätyn muovipakkausjätteen, biojätteen ja kartonkipakkausjätteen määrän lasku on ollut vähäisempää (alle 1 kg/as). Koronapandemiaa seuranneen poikkeusajan päättymisen jälkeen alkanut kotitalouksien jätemäärän lasku näyttää jatkuvan.

Kotitalousjätteestä kierrätettiin noin 46 % vuonna 2023. Kierrätysaste on hieman laskenut viime vuodesta (0,7 prosenttiyksikköä). Tähän on osasyynä jätteen kokonaismäärän väheneminen, joka voi hidastaa kierrätysasteen nousua. Erityisesti digitalisaatiosta johtuva keräyspaperin määrän pysyvä väheneminen laskee kierrätysastetta, sillä painavana jätejakeena keräyspaperilla on varsin suuri vaikutus jätteiden kokonaistonnimäärään (ja kierrätetyn jätteen osuuteen tästä määrästä). Kierrätysasteen lisäksi on hyvä seurata myös muita tunnuslukuja, kuten kokonaisjätemäärää ja sekajätteen määrää, jotka molemmat laskivat vuonna 2023.

HSY:n tavoitteena on ohjata 60 % kotitalousjätteestä kierrätykseen vuoteen 2025 mennessä. Suurin potentiaali on edelleen biojätteen kierrätyksen tehostamisessa, sillä biojätettä päätyy yhä paljon sekajätteen joukkoon. Biojätteen erilliskeräystä on laajennettu myös ei-kompostoitaville alle viiden huoneiston kiinteistöille, minkä toivotaan nostavan kierrätysastetta tulevaisuudessa.

Kotitalousjätteen kierrätysaste laskettiin kolmatta kertaa myös kuntakohtaisesti

Kuntien pyynnöstä on vuodesta 2021 alkaen laskettu kotitalousjättemäärä ja kierrätysaste myös kuntakohtaisesti. Käytännössä kuntakohtaiset tiedot on pystytty erottamaan HSY:n keräämien jätelajien osalta, huomioiden kiinteistöjen, aluekeräyspisteiden ja Sortti-asemien sijainnit kunnittain. Sen sijaan osa lähtötiedoista, kuten paperi ja SER, on arvioitu valtakunnallisista tiedoista asukasluvun perusteella.

Taulukko: Kuntakohtaiset kotitalousjättemäärät ja kierrätysasteet vuonna 2023.

Jättemäärät ja kierrätysaste 2023	Koko pk-seutu	Helsinki	Espoo	Vantaa	Kauniainen	Kirkkonummi
Yhteensä (t)	312443	162125	71424	63344	2813	12612
kg/as	243	240	227	256	274	306
muutos kg/as	-20	-21	-22	- 16	- 20	- 19
Kierrätysaste	46 %	46 %	48 %	43 %	50 %	43 %
Kierrätysasteen muutos, prosenttiyksikköä	0	- 1 %	0	- 1 %	- 1 %	0

Kaupunkien kierrätysaste on pysynyt samana tai laskenut hieman verrattuna vuoteen 2022. Kaikissa kaupungeissa jättemäärä per asukas on laskenut selvästi. Kokonaisjättemäärän laskiessa, myös kierrätettävien jättejakeiden osuus voi vähentyä ja kierrätysasteessa ei tapahdu merkittävää muutosta, vaikka sekajätteen osuus kakista jätteistä olisikin laskenut.

Yhdyskuntajättemäärät laskivat

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen alueen yhdyskuntajätteen kierrätysaste oli 45% vuonna 2023 (vuonna 2022 se oli 48%). Jättemäärä erityisesti yksityisissä palveluissa on laskenut edellisvuoden lyhytkestoisen kasvun jälkeen. Tämä viittaa kotitalouksien ostovoimaan vähenemiseen, joka on mahdollisesti vähentänyt yksityisten palveluiden käyttöä, sekä kulutusta. Laskennallisten arvioiden virhemarginaaleista johtuvat epävarmuustekijät voivat myös osaltaan vaikuttaa tuloksiin.

Linkki tuloksiin: [Seudun jättemäärät ja kierrätysaste - HSY](#)

Linkki käsitepankkiin (mm. yhdyskuntajäte, kotitalousjäte ja HSY:n vastuulle kuuluva jäte): [Kiertotalouden käsitteitä - HSY](#)

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi vesihuoltolain muuttamisesta

Lisätietoja: johtava lakimies Miikka Pekkarinen, etunimi.sukunimi@hsy.fi

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 17.11.2022 työryhmän laatimaan ehdotusta vesihuoltolain uudistamiseksi ja työryhmä on toimeksiantonsa mukaisesti laatinut mietintönsä hallituksen esityksen muotoon. Esityksen tavoitteena on varmistaa eduskunnan päätöksen edellyttämällä tavalla julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa, edistää vesihuollon alueellista yhteistyötä ja rakenneuudistusta, parantaa vesihuoltolaitosten omaisuudenhallintaa, selkeyttää ja tehostaa vesihuollon toiminnan ja talouden valvontaa sekä

parantaa yleisesti vesihuoltolain toimivuutta. Luonnos hallituksen esityksestä on tullut lausuttavaksi kesällä ja HSY antoi oman lausuntonsa 30.9.2024.

Lakia valmistelemissa työryhmässä on ollut mukana Vesilaitosyhdistys ja vesihuoltolaitosten näkemyksiä on huomioitu hyvin jo valmisteluvaiheessa. HSY on kannattanut valtaosaa esitetyistä muutoksista ja pitänyt lakiesitystä onnistuneena. Lakiesityksessä on otettu hyvin huomioon nykyiseen vesihuoltolakiin liittyviä muutostarpeita sekä toimintavarmuuden turvaamiseen ja varautumiseen liittyviä asioita. Valmistelussa on huomioitu vesihuollon yhteiskunnallinen merkittävyys ja häiriötilanteisiin varautumisen tärkeys. HSY on esittänyt kuitenkin huolensa julkisuuslain piirissä toimivan vesihuoltolaitoksen tiedon avoimuudesta. Muuttuneessa turvallisuustilanteessa vesihuoltolaitoksella tulee olla laissa selkeät perusteet vesihuoltotoiminnan haavoittuvuuteen liittyvän tiedon salaamiseen. Tämä tulisi huomioida mahdollisimman hyvin vesihuoltolaissa sekä myöhemmin julkisuuslain uudistamisessa.

HSY:n lausunto liitteenä.

Päätösehdotus (TF) Hallitus päättää merkitä asiat tiedoksi.

Päätös Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Liitteet
- HSYn lausunto Vesihuoltolaki HE 30.9.2024

Hallitus

§ 120

11.10.2024

Muut asiat ja seuraava kokous

Hallitus 11.10.2024 § 120

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Tommi Fred
Hallintosihteeri Anu Hämäläinen, sähköposti etunimi.sukunimi@hsy.fi

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää pitää seuraavan kokouksen perjantaina 15.11.2024, klo 9.00 HSY:ssä Ilmalassa kokoushuoneessa Graniitti (Ilmalantori 1, Helsinki). Esikokous alkaa klo 8.30.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 104, § 107, § 108, § 109, § 111, § 112, § 113, § 114, § 117, § 118, § 119, § 120

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 105, § 110

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Hallituksen päätökseen tyytymätön saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän hallitukselle.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*). Oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös Helsingin, Espoon, Kauniaisten tai Vantaan kaupunki (*HSY:n jäsenkaupunki*) sekä kuntalain (410/2015) 3 §:n mukaisesti näiden kaupunkien jäsenenä oleva henkilö, yhteisö, laitos tai säätiö (*jäsen*).

Oikaisuvaatimukselle varattu määräaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

HSY:n jäsenkaupungin tai tämän *jäsenen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Oikaisuvaatimuksen osoittaminen ja toimittaminen

Oikaisuvaatimus on osoitettava HSY:n hallitukselle ja toimitettava HSY:n kirjaamoon sen aukioloaikana ma-pe klo 8.30–15.30.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen postitse tai sähköpostitse tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Kirjaamon yhteystiedot ovat

Postiosoite: PL 100, 00066 HSY
Käyntiosoite: Ilmatori 1, 00240 Helsinki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@hsy.fi
Puhelinnumero: 09 1561 2010
Kirjaamo on avoinna maanantaista perjantaihin klo 8.30–15.30.

Pöytäkirjanotteet

Päätöstä koskevia pöytäkirjanotteita ja liitteitä voi pyytää HSY:n kirjaamosta.

ERITYISET MUUTOKSENHAUKUOHJEET JA MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Edellä mainitusta oikaisuohjeesta poikkeavasti haetaan muutosta, kun muutoksenhaun kohteena oleva päätös on:

- **Hankintapäätös.** Hankintapäätökseen haetaan muutosta hankinta-oikaisulla tai valittamalla markkinaoikeuteen
 - [Muutoksenhakuohje hankintapäätökseen erityisalojen hankintalakia sovellettaessa \(pdf\)](#)
 - [Muutoksenhakuohje hankintapäätökseen yleistä hankintalakia sovellettaessa \(pdf\)](#)
- **Oikaisuvaatimukseen annettu päätös.** Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla kunnallisvalituksella hallinto-oikeuteen.
 - [Valitusosoitus oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen \(pdf\)](#)
- **Jätelain nojalla tehty päätös.** Jätelain nojalla tehtävään päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintovalituksella hallinto-oikeuteen.
 - [Valitusosoitus jätelain nojalla annettuun päätökseen \(pdf\)](#)

Toimitettavaan pöytäkirjanotteeseen liitetään automaattisesti oikea muutoksenhakuohje.

Muutoksenhakukiellot

Päätöksiin, jotka koskevat vain asian valmistelua ja täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n nojalla hakea muutosta.

Päätökseen, josta voidaan tehdä oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla kuntalain (410/2015) nojalla.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan hankinta-asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 106

VALITUSOSOITUS JÄTELAIN NOJALLA TEHTYYN PÄÄTÖKSEEN

Jätelain (646/2011) nojalla tehtyyn HSY:n päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen joko hallintovalituksella tai kunnallisvalituksella.

HALLINTOVALITUS

HSY:n jätelain nojalla tekemään päätökseen haetaan jätelain 137 §:n mukaan muutosta valittamalla hallintovalituksella hallintotuomioistuimeen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, pois lukien jäljempänä erikseen mainitut jätelain nojalla tehdyt päätökset, joihin haetaan muutosta kunnallisvalituksella siten kuin kuntalaissa (410/2015) säädetään.

Valitusoikeus

Hallintovalituksen saa jätelain 138 §:n mukaan tehdä

- 1) se, jonka oikeutta tai etua asia koskee (asianosainen)
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelulain taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
- 3) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristö- ja terveysvaikutukset ilmenevät
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

KUNNALLISVALITUS

Jätelain 137 §:n 3 momentin mukaan muutosta jätehuoltomääräysten hyväksymistä ja jätetaksoa koskevaan päätökseen sekä jätelain 37 §:n (kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus) ja 43 §:n 1

momentin (kunnan jätehuollon palvelutehtävien siirtäminen kuntien omistamalle yhtiölle) nojalla tehtyyn HSY:n päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella siten kuin kuntalaissa (410/2015) säädetään.

Valitusoikeus

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

HSY:n jäsenkaupungin tai tämän *jäsenen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa (www.hsy.fi).

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen ja valituskirjelmän toimittaminen

Hallinto- ja kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle (valitusviranomainen). Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valitusviranomaisen yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Puhelin: Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069 (ma-pe klo 8.00-16.15)

Faksinumero: +358 29 56 42079

Puhelinvaihte: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu vi-ranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Tuomioistuinmaksulain ja oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) perusteella tuomioistuinmaksu hallinto-oikeudessa on pääsääntöisesti 270 euroa, jollei hallinto-oikeus muuta valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 115

OIKAISUOHJE HANKINTAA KOSKEVAAN PÄÄTÖKSEEN

Hankinnan alittaessa hankintalain kansallisen kynnysarvon tai erityisalojen hankintalain EU-kynnysarvon

Hankintalain kansallisen kynnysarvon alittavissa, tai erityisalojen hankintalain soveltamisalaan kuuluvissa EU-kynnysarvon alittavissa hankinnoissa, tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalaissa tarkoitetun vaatimuksen hankintaohjauksen vireille tulosta tai kunta lain 134 §:ssä tarkoitettua oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksianto-ohjelmalla käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytettä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Niiden, jotka eivät ole asianosaisia, katsotaan saaneen tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätös on nähtävillä HSY:n internet sivuilla.

Hankintaohjauksen ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaohjaukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaohjaukseen on toimitettava HSY:n kirjaamoon sen aukioloaikana ma-pe klo 8.30–15.30.

Hankintaohjauksen toimittaminen postitse tai sähköpostitse tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Kirjaamon yhteystiedot ovat

Postiosoite: PL 100, 00066 HSY
Käyntiosoite: Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@hsy.fi
Puhelinnumero: 09 1561 2010

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 116

OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS

Hankinnan ylittäessä erityisalojen hankintalain EU-kynnysarvon

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivan yksikön julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivan yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (erityisalojen hankintalaki) 13 §:n mukaisen kynnysarvon.

I OIKAISUOHJE

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 132–134 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoiheen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoiheen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu on toimitettava HSY:n kirjaamoon sen aukioloaikana ma-pe klo 8.30 -15.30.

Hankintaoikaisun toimittaminen postitse tai sähköpostitse tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite: PL 100, 00066 HSY
Käyntiosoite: Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@hsy.fi
Puhelinnumero: 09 1561 2010

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan hankintayksikön ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Markkinaoikeuden yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 3300, Faksi: 029 564 3314
Sähköposti: markkinaoikeus(at)oikeus.fi
Aukioloaika: ma-pe klo 8.00-16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) annetun lain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksut

Markkinaoikeudessa perittävät oikeudenkäyntimaksut määräytyvät tuomioistuinmaksulain (1455/2015) sekä maksujen määrää tarkistavan oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) ja oikeusministeriön eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2022–2024 (1123/2021) seuraavasti:

- 1) Hankinta-asian käsittelystä peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa.
- 2) Jos markkinaoikeudessa käsiteltävässä julkisia hankintoja koskevassa asiassa hankinnan arvo on vähintään miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.
- 3) Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.
- 4) Hankinta-asioissa peritään 2 120, 4 240 tai 6 350 euron sijasta 500 euron oikeudenkäyntimaksu, jos asia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiassa ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sillensä. Näin voi käydä esimerkiksi valituksen peruutuksen vuoksi.
- 5) Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut.